SVOBODA · СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК
Пам'ятаймо про Україну!
VOL. XCVIII. No. 35. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 22, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го ЛЮТОГО 1991 Ч. 35. РІК XCVIII.

ШАХТАРІ ДОНБАСУ ГОТУЮТЬСЯ ДО СТРАЙКУ

Донецьке (УНІАР). — У вівторок, 19-го лютого, центральна телевізія СССР у програмі „Час" та в телевізійних новинах показала інтерв'ю з членом виконавчого комітету регіональної ради страйкових комітетів Донбасу Юрієм Болдиревим, який заявив, що шахтарі прагнуть конструктивно співпрацювати з урядом України і тому дають йому шанс підвищити заробітки шахтарів ще до того, як зростуть ціни на товари і продукти широкого вжитку.

Як уже інформовано, уряд України частково задовольнив вимогу шахтарів Донбасу та Львівсько-Волинського регіону, підвищивши оптову ціну на вугілля на 2,4 рази. Однак шахтарі ще під час страйку минулого року поставили вимогу підвищити їм заробітну платню на 2,5 рази. Особливо загострилась проблема шахтарів у зв'язку з тим, що Москва висловила намір найближчим часом підвищити ціни на продукти і товари в 2-3 рази. Шахтарі України заявили, що готуються до загального страйку, який розпочнуть у випадку, якщо заробітки їхні не збільшаться.

Міністер вугільної промисловости СССР М. Щадов подав протест до комісії конституційного нагляду при Верховній Раді СССР з приводу нових розцінок на вугілля, що їх недавно затвердила Рада Міністрів УССР. Одним з головних аргументів Щадова є те, що подібних поступок від союзного уряду почнуть вимагати і шахтарі інших регіонів СССР.

Виконком регіональної ради страйкових комітетів Донбасу надіслав до Москви телеграму протесту на адресу прем'єр-міністра СССР Валентина Павлова та міністра вугільної промисловости Михайла Щадова. Шахтарі невдоволені протидією, яку чинить союзний уряд реалізації домовленостей між гірниками Донбасу та Радою Міністрів України. Московські урядовці критикують ціни на вугілля, встановлені під час переговорів Вітольда Фокіна з шахтарями, а М. Щадов терміново викликав керівника вугільного відомства України Миколу Сургая.

На засіданні виконкому регіональної ради страйкових комітетів ухвалено ще один документ, адресований М. Щадову. Шахтарі вимагають звіту на нараді представників державних і громадських комісій, а також робітничих комітетів. На засіданні в Донецькому страйкараді також доповнили склад робочої групи, обраної раніше для переговорів з урядом України. Регіональна рада ухвалила продовжити діяльність громадсько-державної комісії нагляду за виконанням постанови 608, прийнятої Радою Міністрів СССР після минулорічних страйків на шахтах СССР. Представники громадських і державних комісій відбули чергову нараду в Москві 11-13-го лютого. Виконавчий комітет регіональної ради страйкових комітетів Донбасу визнав незадовільною працю московської комісії, яка з 29-го січня до 2-го лютого вивчала умови праці донецьких шахтарів. У резолюції гірники Донбасу вважають необхідність завершити переговори з кабінетом міністрів СССР та з урядом України з приводу підвищення заробітків шахтарям. На засіданні страйкових комітетів 18-го лютого вирішено готуватися до загального страйку шахтарів України. Якщо переговори з приводу підвищення заробітків не матимуть успіху, то страйк шахтарів може розпочатися 1-го березня.

Газета „Молодь України" з 20-го лютого надрукувала заяву заступника голови Ради Міністрів УССР Віктора Гладуша, в якій він заявляє, що республіка не має фондів для задоволення вимог шахтарів Донбасу.

Молодь СССР висловлюється проти режиму

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Популярний американський місячник „Рідерс Дайджест" перепровадив опитування серед 1,050 молодих росіян у віці від 18 до 25 років, що живуть в СССР, щодо їхніх поглядів про сьогоднішній стан СССР. Опитування переведено при допомозі Академії Наук СССР.

В опитуванні 50% подали, що не бачать майбутнього для соціялізму, а лише 22% думає, що воно є. Подавляюча більшість, бо аж 85%, є за тим, щоб привернути приватну власність землі. 51% уважає, що Міхаїл Горбачов є заборолом до змін в СССР, а лише 6% подало, що він є їхнім вибранцем. 39% вибрало Бориса Єльцина як ідеального провідника. Більшістю 70% опитувані погоджуються з поглядом Єльцина, що совєтські республіки повинні стати незалежними державами.

Коли йдеться про стосунки із ЗСА, то молоде покоління хоче, щоб вони були приязні. 86% мають позитивну настанову до ЗСА, а лише 3% думає, що зовнішня небезпека — це найбільша проблема СССР.

КОНҐРЕСМЕНИ ВШАНУВАЛИ РОКОВИНИ ДЕРЖАВНОСТИ УКРАЇНИ

Вашінґтон. — У середу, 30-го січня, в Конгресі ЗСА відзначено 73-ті роковини проголошення незалежности України. Церемонії приглядалося біля 200 осіб, в тому сенатори і конґресмени.

Відзначення цих роковин спонзорував сенатор А. Д'Амато при підтримці конгресменів Д.Е. Боньора, В.С. Брумфілда, Х. Кокса, С. Гоєра, Д. Ріттера і Л. Слотера та сенаторів Д. ДеКонсіні, К. Пелла і Д. Рігля.

У прийнятті, що слідувало, взяло участь чимало сенаторів і конгресменів та високих урядовців і представників української громади.

Відзначення Актів 22-го Січня почав о. Григорій Подгурець молитвою в обох мовах. Головним промовцем від українців був адвокат Аскольд Лозинський.

Багато законодавців висловлювали свої думки з нагоди цієї великої для українців річниці. Сен. Д'Амато заявив про свою підтримку вільній Україні та звернув увагу на те, що УНР була моделем вольностей, які зустрічаємо в Конституції ЗСА. Він висловив своє занепокоєння диктаторською політикою Горбачова супроти поневолених народів.

Нагадуючи про своє українське походження, конгресмен Боньор висловив підтримку українському народові у його змаганнях до волі і демократії та закликав ЗСА визнати балтійські республіки.

Усі промовці заявляли про свою підтримку визвольним стремлінням українського народу та нап'ятнували акції М. Горбачова і його уряду.

Багато заяв конгресменів було внесено до „Конгресового рекорду".

Активісти УВУ відвідали УНСоюз

Вступаючи в рік відзначення 70-ліття Українського Вільного Університету, група активістів УВУ у ЗСА та його Фундації, як теж програми „Стежками батьків по Европі" відвідали Головну Канцелярію УНСоюзу та в рамках куртуазійної візити поінформували екзекутивних урядовців УНСоюзу про теперішню дослідно-навчальну працю УВУ, про його розбудову і доповнений українцями з Румунії і з Польщі викладацький персонал, про його зв'язки з Україною та про пляни святкування 70-ліття. Розуміючи потреби таких та інших українських організацій у вільному світі, Головний Уряд УНСоюзу виділяє кожного року тисячі долярів у формі датків на ці установи. Отож і активісти УВУ не пішли домів з порожніми руками, отримавши від Екзекутиви ім раніше призначені дотації. На фото вгорі (зліва): головний секретар УНС Володимир Сохан, д-р Яр Моцюк, мгр Ліда Чорна-Матияшик, д-р Петро Ґой, головний предсідник УНС Уляна Дячук, головний касир УНС Олександер Благітка і мгр Василь Лучків, який є також новообраним головним радним УНС.

ВІДБУЛИСЯ ЧЕРГОВІ НАРАДИ ЕКЗЕКУТИВИ УАКР

Ню Йорк (Р.Б.) — Тут у власній домівці в Українському Народному Домі відбулися в суботу, 2-го лютого, о год. 10:30 ранку чергові наради Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради, що ними проводила голова Уляна Дячук.

Предметом нарад, крім цілого ряду актуальних справ, були звітування поодиноких членів Президії, голови Крайової Ради і представників відділів УАКРади.

Дуже обширно обговорено створення Координаційного Комітету Допомоги Україні (ККДУ), як завершення консолідації заходів допомоги Україні на з'їзді організацій і осередків НФДУ, що відбулися 26-27-го січня 1991 року з численною участю делегатів, в тому депутата Верховної Ради України і заступника голови Руху, Михайла Гориня, який сказав, що Рух і Народна Рада готуються тепер до референдуму 17-го березня, відчувається дошкульно брак паперу на летючки відносно кампанії проти нового союзного договору, звернув увагу присутніх на те, щоби в питаннях допомоги консультувались провідників Руху, і щоб були уважним і селективним з офіційними представниками України. Відмічено що інформації про звільнення від податків дотацій до Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля, до якого досі жертвувало багато організацій і окремих осіб, виявилися неточними; до керівних органів від УАКРади, яка була ініціятором свого часу заснування Фонду Допомоги Україні, не ввійшов представник УАКРади, а із схід-

(Закінчення на стор. 5-ій)

М. Сук приготовляється до першого виступу перед американською публікою

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Микола Сук — передовий український піяніст, що перебуває тепер на терені Ню Йорку, захопив нашу публіку своєю грою вже в часі свого першого концерту в Українському Інституті Америки у грудні 1989 року. Це була перша зустріч з нашим музикою з України. Вдруге мали ми нагоду слухати його у прегарному виконанні двох сонат Бетовена разом із вже добре відомим в широких музичних колах ЗСА скрипалем Олегом Крисою на концерті, що відбувся 2-го лютого в Лінкольн Центрі.

Але тепер М. Сук стоїть перед першим своїм концертом для нюйоркської публіки, що відбудеться в неділю, 3-го березня, у Карнегі Голл, о год. 2-ій по полудні.

В. Сук після інтерв'ю в редакції

На усміхненому, привітливому обличчі піяніста важко відчитати, чи цей дебют його дуже хвилює, чи він, маючи вже так впевнену музичну кар'єру готується спокійно до цього чергового кроку.

— Яку програму вибрали ви на цей концерт? — питаємо його, коли тепер заходить вперше до нашої редакції.

— Вона частинно традиційна, але в ній також прем'єра у ЗСА двох прелюдій Івана Карабця, відомого сучасного українського композитора. Але крім того

(Закінчення на стор. 5-ій)

У Литві затримано незалежних військових експертів

Вільнюс, Литва. — У відновленому ленінградському журналі „Куранти" у 14-го лютого надруковано повідомлення, що у Вільнюсі на станції перед виїздом до Москви були затримані незалежні військові експерти спілки „Щит": капітан першої ранги в резерві, народний депутат А. Євстигнєєв, підполковник резерви І. Бичков і капітан другої ранги Г. Малков. Затримали їх офіцери совєтської армії, КГБ і ЗМОП міністерства внутрішніх справ СССР. Затриманих звинувачують у незаконному зберіганні зброї і наркотиків.

Це сталося після того, як військові експерти виступили у Верховній Раді Литви перед місцевими і закордонними кореспондентами й розповіли про свої висновки під час розслідування трагічних подій у Вільнюсі. Експерти „Щита" встановили, що 11-13-го січня у Вільнюсі була здійснена спроба державного перевороту з застосуванням збройних сил, військ КГБ і МВС з метою відновлення політичної влади КПСС в особі Компартії Литви.

На думку експертів, президент СССР не міг не знати про заплановані спільні дії військових сил. Такі дії не могли бути здійснені без його особистого дозволу. Ініціятором державного перевороту став Центральний Комітет КПЛ. Для здійснення своїх задумів ЦК Компартії Литви створив так званий „Комітет національного спасіння", склад і керівництво якого не було оголошено, щоб, на випадок провалу, уникнути відповідальности. Військові експерти вважають, що ядро „Комітету національного спасіння" становили такі особи: перший секретар ЦК КПЛ Бурокавічюс, секретар ЦК КПЛ Ермалавічюс, генерал-майор Науджюнас, завідуючий відділом ЦК КПЛ полковник резерви Шурупов, перший секретар вільнюського міського КПЛ Лазутка, другий секретар Ходункін, секретар комітету КПЛ Вільнюського заводу радіовимірювальної апаратури „Досталь", начальник Вільнюського гарнізону генерал-марой Усхопчик.

Експерти встановили, що з боку мирного населення і захисників державних установ не було ні одного випадку застосування зброї, стріляли тільки війська. Серед 14-ти загиблих — лейтенант КГБ СССР, який випадково був поранений своїми і помер після наданої військовими „кваліфікованої медичної допомоги". Війська використали патрони калібру 6,45, які мають конструктивні властивості, потрапивши в тіло, на багато збільшувати страждання людини. Застосування їх заборонено міжнародною конвенцією. Експерти вважають, що здійснення державного перевороту зірвали громадяни Литви, які мужньо стали на захист свого уряду.

Затриманих експертів обшукали і довго допитували. Під час обшуку нічого не знайшли, але згодом обшукали вдруге і знайшли у них кулі. Після звільнення військові експерти заявили, що кулі були їм підкинуті, тому вони мають намір оскаржити через суд дії офіцерів армії, КГБ і ЗМОП.

КОНФЕРЕНЦІЯ В ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ню Йорк. — Тут у суботу, 23-го лютого, Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці та Українська Вільна Академія Наук у ЗСА влаштовують конференцію з нагоди 120-ої річниці з дня народження Лесі Українки. В програмі: вступне слово д-р Лариси Онишкевич, доповіді на теми: „Елементи грецької мітології у „Лісовій пісні" (проф. Ася Гумецька), „Мати у поемі Ніобея" (проф. Наталя Іщук-Пазуняк), „Постать Лесі Українки в реаліях совєтської дійсности" (науковий працівник Тамара Борисюк) „Поняття нації і війни у 'Бояриня' " (проф. Роман Веретельник), мистецьке читання — Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк, заключне слово — проф. Василь Омельченко. Конференція відбудеться в домі НТШ, 63 Четверта авеню. Початок о год. 4-ій по полудні.

Б. ЄЛЬЦИН ВИМАГАЄ РЕЗИҐНАЦІЇ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Президент Російської федерації Борис Єльцин виступив у вівторок, 19-го лютого, на центральній телевізії і звернувся до російського народу з вимогою негайної резиґнації президента країни Михаїла Горбачова. Головний політичний опонент совєтського президента обвинувачив його в тому, що М. Горбачов „привів країну до диктатури".

За словами кореспондента агенства АП Браєна Брамлі, виступ Єльцина був найгострішим публічним нападом проти Горбачова за останні місяці. Цілком можливо, що це телевізійне звернення російського президента викличе ускладнення і без того тяжкої внутрішньополітичної ситуації в країні.

Говорячи про свою персональну відповідальність за нинішнє тяжке становище, Б. Єльцин сказав, що найбільшим його прорахунком на посаді президента Російської федерації була колишня велика надія на Горбачова і довір'я до нинішнього президентського правління. За словами Єльцина, він уважно проаналізував події останніх місяців і переконався, що схильність Горбачова до узурпації влади, про яку Єльцин попереджував ще в 1987 році, тепер проявилася наочно.

Російський президент неодноразово підкреслював у своєму виступі, що, сконцентрувавши у своїх руках необмежену владу, Горбачов зрадив політику радикальних економічних реформ і навіть використав армію для придушення руху за незалежність у Литві і Латвії.

Б. Єльцин настоював на тому, щоб услід за резиґнацією Горбачова влада перейшла до колективного органу — Ради федерації. Ця Рада була створена торік, в неї входять, крім президента і віцепрезидента, голови верховних рад всіх 15 совєтських республік.

Останнім часом контрольовані центральним урядом засоби масової інформації безпощадно критикували Єльцина, особливо після того, як він виступив на захист республік Прибалтики, що стали об'єктом совєтської військової агресії.

Виступ Єльцина тривав 40 хвилин і відбувся у формі інтерв'ю, під час якого Єльцин відповідав на різко поставлені запитання двох совєтських журналістів, які представляли офіційну лінію Кремля. Згідно з цією лінією, основна вина за нестабільність у совєтському суспільстві лягає на Єльцина і його прихильників.

В заключній частині свого виступу Єльцин виголосив досить гіркі слова, заявивши, що ні вся країна, ні Російська федерація не в стані жити краще при нинішньому центральному керівництві і його політиці свідомої омани народу.

Наступного дня ряд консервативних депутатів Верховної Ради СССР виступили з гострим засудженням Єльцина. Деякі вимагали його резиґнації.

У ЛИТВІ БУДЕ ВІДКРИТО ПРЕДСТАВНИЦТВО ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ

Будапешт. — Президент Чехо-Словаччини Вацлав Гавел заявив, що його країна має намір поширити офіційні зв'язки з Литвою. Для цього на території цієї прибалтійської республіки буде відкрито чехо-словацьке представництво.

Ця заява прозвучала під час недавньої зустрічі керівників Мадярщини, Польщі і Чехо-Словаччини. На зустрічі обговорювався справи взаємодопомоги і координації дій для вступу у Спільний ринок і якнайшвидшої інтеґрації в західноевропейську спільноту.

Чехо-словацьке представництво у Литві буде носити символічний характер і не буде зв'язане з московською амбасадою. Представник міністерства закордонних справ Чехо-Словаччини повідомив, що хоч співпрацівники представництва не будуть дипломатами, вони будуть призначатися міністерством закордонних справ.

Польща і Мадярщина схвально відгукнулися про намір президента Чехо-Словаччини, однак покищо вони не висловили бажання наслідувати приклад В. Гавела.

У СВІТІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ ВАШІНҐТОНУ і Нікараґуа побоюються, що вбивство Енріке Бермудеза, колишнього провідника нікараґуанських повстанців, може відновити політичні заворушення після цілорічного відносного спокою. Вбивство Е. Бермудеза минулої суботи, 15-го лютого, у Манаґуа, столиці Нікараґуа, було засуджене урядом, Сандіністською партією та колишніми повстанцями, але не зважаючи на те, ситуація загострюється. Колишні повстанці неофіційно обвинувачують колишнього президента Даніела Ортеґу Саведру та його брата командуючого армією генерала Умберта Ортеґу Саведру в цьому вбивстві. Уряд, щоби запобігти всяким загостренням, проголосив, що заарештовано підозрілого злочинця цього вбивства, але слідство далі триває.

У БЕРЛІНІ ЙДЕ РОЗПРАВА над колишнім головою східньонімецької комуністичної робітничої профспілки. У судовій залі відчувається спокійне законну принциповість, що однаково відноситься до адвокатів і до обвинуваченого та присутніх спостерігачів, відкидаючи будь-які мотиви, що існує протиставлення між об'єднаною Німеччиною та комуністичною минувшиною Східньої Німеччини. Розправа колишнього шефа профспілки Гаррі Тіша тягнеться вже другий місяць і є першим із 30 запланованих судових оскаржень проти колишніх комуністичних керівників за різного рода злочини. У випадку Г. Тіша, його оскаржено в привласненні грошей, товару та різних послуг на суму 71 міл. дол.

СПОДІВАЮЧИСЬ, ЩО ЇХНЄ потягнення спонукає Москву мирним шляхом дійти до порозуміння з Прибалтикою, міністи закордонних справ Европейської спільноти в Парижі минулого вівтірка дали до зрозуміння, що тоді можна буде схвалити 560 міл. дол. допомоги СССР, що її відкладено з уваги на жорстоку поведінку совєтських військ у Литві та Латвії. У своєму звідомленні із засідання в Люксембурґу міністри кажуть, що схвалено розпочати підготовчі праці до кінцевого рішення на наступному засіданні 4-го березня.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ транспортові літаки, що довозили потрібні речі військовикам в околицях Перської затоки, зупинялися в Індії для поповнення пального. Одначе закордонне міністерство подало до відома, що це припиниться вже в середу, 20-го лютого. Американський амбасадор Вілліям Кларк заявив кореспондентам засобів масової інформації, що ЗСА вирішили припинити цю практику тому, що не хочуть бути спричинником міжпартійних політичних непорозумінь в Індії. Офіційно Індія є невтральною, коли йдеться про війну з Іраком, але гострі погрози існуючому урядові привели до цього рішення. Пентаґон цим не турбується, бо на поповнення пальним є інші місця.

В АМЕРИЦІ

СУДДЯ, ЩО ВИДАЛА 10-ЛІТНІЙ присуд ув'язнення Майкелові Мілкенові минулого листопада, у вівторок, 19-го лютого, рекомендувала, щоби цього колишнього фінансиста звільнити після трьох років. Це рішення судді Кімби Вуд оприлюднено у федеральному окружному суді в Манґеттені, що само по собі було також першим офіційним показником скільки років М. Мілкенові таки прийдеться відсидіти в тюрмі. Досі М. Мілкен перебуває на волі поки апеляційний суд не встановить дати його присуду. Оприлюднення рішення судді К. Вуд було пов'язане з її зізнанням перед Комісією для справ звільнень на слово чести, де вона сказала що „36 до 40 місяців ув'язнення є достатньою карою за вчинені ним злочини".

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА ДЖОРДЖА Буша засудив ув'язнення палестинців адміністраційною владою Ізраїля на окупованих територіях без конкретних оскаржень. Коли виник запит про справу арештованого тому три тижні палестинця-журналіста без будь-яких оскаржень на окупованій території смуги Ґази, речниця Державного департаменту Сузан Татвайлер сказала, що „наше ставлення до арештування палестинців на окупованих територіях адміністраційною владою без жодних оскаржень є всім відоме. Оскарження проти арештованих повинно бути подане до публічного відома, а обвинувачений повинен мати можливість обороняти себе перед законним судом. Уряд Ізраїля є свідомий нашого ставлення до цієї справи".

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЧИННИКИ захисту здоров'я розпочали посилену кампанію спрямовану на батьків дітей дошкільного віку, щоби щепили своїх дітей проти кору, не зважаючи на те, що нібито епідемія серед дітвори вже закінчилася. Батьки тих дітей належать до фундаменталістичних церков, що відмовляють медичну допомогу, а вірять, що молитва допоможе у видужанні. Крім цього два лікарі з державного Центру контролі хворіб з осідком в Атланті мають приїхати до Філядельфії щоби особисто перевірити цей вибух захворінь на кір. Досі думали, що смертні випадки при захворінні на кір були тільки серед дітвори вірних згаданих церков, але виявляється, що, почавши від минулого грудня, були смертні випадки також серед інших дітей. Директор філядельфійського департаменту здоров'я Роберт Левенсон сказав, що такої чисельної смертности дітей з кору, не було ще від 1954 року.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чи Ґорбачов врятує Саддама Гуссейна?

Поки ще амбасадор СССР у Вашінґтоні передав президентові Бушеві текст мирової пропозиції Ґорбачова, переданої у Москві на руки міністра закордонних справ Іраку Тарака Азіса, першу вістку про той плян передало англійське Телеграфне Бюро Ройтера. Ґорбачов тримається у своєму пляні резолюції Ради Безпеки Об'єднаних націй, яка вимагала відкликання Іраком військ з Кувайту. Ґорбачов буцімто визнав був, що мирова пропозиція, що її проголосила була в імені Саддама Гуссейна Революційна рада Іраку з її кількома передумовами, була нереальна. Він ніби признав, що Саддам Гуссейн повинен виконати вимогу Ради безпеки ООН ,,без ніяких передумов". Але тепер він заокруглює свою пропозицію застереженням, що після відтягнення Іраком військ з Кувайту не вільно ,,карати" Ірак. Тобто практично збройна сила Іраку, яка збережеться з війни, має залишитися недоторкальною і Саддам Гуссейн має залишитися при владі і має відбутися міжнародна конференція для справи палестинців.

Тут виринає великий знак запиту, чи президент Буш може на це погодитися і чи не прийде при розгляді цієї пропозиції до розбіжности становищ всередині міжнародної коаліції.

У негайному коментарі, що його можна було почути в минулий понеділок увечорі з телевізійної хроніки подій, висловлено здогад, що частина держав міжнародної коаліції напевне погодиться на плян Ґорбачова, бо формально — Кувайт відзискає втрачену самостійність і буде привернена там попередня монархічна влада, яку Саддам Гуссейн хотів зліквідувати. Але тут же виринає сумнів: чи таке закінчення війни ґарантує тривкий мир на Близькому Сході? Дуже цікаво, як поставляться до пропозиції Ґорбачова арабські союзники Америки, члени міжнародної коаліції — Єгипет, Сирія, Багрейн й Емірати, бо, логічно, Саддам Гуссейн при диктаторській владі в Іраку — це потенціяльна загроза якоїсь нової авантюри. Які ґарантії може дати Саддам, що він не переведе нової аґресії проти якоїсь третьої з черги країни, бо матиме за собою досвід з воєн проти Ірану і Кувайту?

Можна дуже сумніватися, чи Ґорбачову залежить на мирі в обширі Перської затоки. Більш усього йому залежить на збереженні при владі його союзника Саддама Гуссейна і на здобутті політичного впливу в тамошньому обширі, про що СССР вже давно старався. Чи це сподобається Америці й Англії? А навіть Франція може мати застереження, хоч мáла і має близькі зв'язки з арабським світом?

Появилася вістка, що Ґорбачов хотів дати Саддамові Гуссейнові 10 днів до надуми, щоб прийняти запропонований мировий плян. Йому сказали, що Америка ледве чи чекатиме 10 днів. Безперервні налети бомбардувальників на Ірак продовжувалися і під час нарад на Кремлі, коли приїхали туди спершу міністер закордонних справ Ірану і зараз після нього — Іраку. У минулу неділю президент Буш заявив коротко журналістам в його родинному місті у стейті Мейні, що ,,війна скінчиться дуже швидко." Президент великодержави не кидає слів задарма особливо у такій поважній справі як війна. Коментатори висловлюють здогад, що в найближчих днях Америка, яка має там півмільйона вояків, і її союзники, проведуть проти Іраку наступ на суші, сполучений із висадом спадунів-парашутистів на побережжі Іраку та посиленим налетом летунства. Тому американські й британські генерали в головній кватирі у Савді Арабії вірять, що той наступ буде такий успішний, що закінчить війну, в чому навряд чи хтось сумнівається, беручи до уваги кількакратну, якщо не стократну перевагу ЗСА і коаліції проти Іраку, країни Третього світу. Тож усі штудерні мирові пляни стануть швидко неактуальними, а здійсниться заповіджений принцип Буша, що ,,аґресора не можна нагороджувати." Хоч ця засада і не завжди проводилась Заходом в життя. Принаймні совєтський аґресор таки не раз виходив із воєн ,,нагородженим".

Михайло Кучер

ЧОРНОБИЛЬ І МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ

II.

Вперше після 60-ти років задзвонили дзвони Софійського собору. Люди стояли із свічами. Була молитва: ,,Господи, чи бачиш, що принесла нам совєтська окупація? Хай живе самостійна Литва! Влада народові! Комунізм — комуністам!"— Це, зрештою, не так молитви, як гасла.

СССР стоїть напередодні голосування за новим союзним договором. Ґорбачов виразно затурбувався цілістю СССР і лякає каґебістами непокірні республіки: ,,Сепаратизм, мовляв, небезпечний для людей. Він знищить їхній стиль життя. Сепаратизм — не має будуччини". У ,,новій" федерації ,,запевнено" суверенність республік. Всі нації — він обіцяє — будуть рівні і вільні... І тут Ґорбачов знайшов потрібним згадати чорнобильську катастрофу та наказав державній прокуратурі почати слідство над винними у катастрофі і над тими, хто в злочинний спосіб замовчував розміри катастрофи, її наслідки і зволікав з евакуацією населення.

Велика американська преса, наприклад, головна журналістка ,,Ню Йорк Таймсу", об'єднано докоряє американському урядові за ,,невиразне становище" щодо балтійських республік, за ,,підтримку в СССР диктатури". Досі Захід задеклярував економічну допомогу СССР на суму 400 (чотириста) більйонів долярів. Конґрес лякає Адміністрацію Буша спротивом через невиразну політику уряду в закордонній політиці та обіцяє ,,вето" на економічну політику-допомогу Совєтському Союзові. Совєтський Союз також зволікає з обмеженням зброєнь.

І ось ,,Ню Йорк Таймс" заголовком на три шпальки здивував світ: ,,Балтійські республіки та Україна дістануть американську медичну допомогу". Американський уряд попередив про допомогу, а Ґорбачов милостиво погодився на неї. Таким чином дуже обережно американський уряд поставив на одну дошку Балтійські республіки та Україну.

Без огляду на випадки терору на Литві та Латвії, Президент ЗСА боронить Ґорбачова за його поміч у об'єднанні Німеччини, у кризі в Перській затоці, за звільнення від комунізму країн Східньої Европи, за дозвіл на масову еміґрацію жидів із совєтів до Ізраїля, тощо.

Зрештою, медична допомога Україні буде досить бідна: це аспірина, антибіотики, хірургічні рукавиці і голки для застриків для одноразового вжитку, скальпелі, інші дрібниці.

У минулих місяцях дипломати американської амбасади в Москві часто їздили в Україну; у Вашінґтоні прийнято на розмови з високими урядовцями українців з України.

Обережність ЗСА до певної міри дехто може зрозуміти. На випадок заворушень або громадянської війни на території України чи інших республік, де знаходиться багато атомової зброї, вона, мовляв, може попасти у ,,невідповідні руки". Народи Грузії та Азербайджану озброєні на випадок заворушень. Український народ зброї не має. Україна своєї національної армії не має і невідомо, коли буде мати.

У Ґорбачова клопотів не бракує. Дамоклевим мечем і Немезидою є для нього Борис Єльцин, який пропонує — поза новим союзним договором — свій: союз Росії, України, Білорусії та Казахстану.

Тим часом Литва видрукувала в Ляйпціґу свої поштові значки. На них бачимо образ Пречистої Діви Марії. Чи допоможе їм, як колись нам під Почаєвом?

Після початку терору Кремля проти Литви, Народний рух Узбекістану вимагав від уряду своєї республіки відкликати з Литви вояків-узбеків, закликаючи ,,не стріляйте, на литовців!" ,,Литовський народ — не ворог узбекському народові". ,,Наш спільний ворог — КПСС та її колоніяльна політика". ,,Захищайте вільну Литву!"

За відомостями пресового аґентства — ,,Саюдіс", в Литві перебуває Вітебська повітряно-десантна дивізія, яка воювала в Афганістані та була чинна у кривавих каральних акціях у Тбілісі, Баку й Фергані. Одинадцять старшин вищої школи радіоелектрики подали заяви—відмовлення від служби в совєтській репресивній армії.

Президія Верховної Ради України засудила вживання зброї проти народу суверенної республіки Литви. Також анонімний в Литві просовєтський ,,Комітет національного спасіння" не може претендувати на функції влади. До Вільнюса виїхала делеґація українського парляменту на чолі з заступником голови Вирховної Ради України В. Гриневим. Мітинґи солідарности з литовським народом пройшли у Києві, Одесі, Симферополі, Тернополі, Львові, Харкові, Івано-Франківському та в інших містах України.

Максим Бойко

ІСТОРІОГРАФІЯ ПОВСТАНСЬКОГО РУХУ НА ВОЛИНІ М. СКОРУПСЬКОГО

,,Туди, де бій за волю", збірник військово-політичних матеріялів у пам'ять Максима Скорупського-Макса, курінного УПА; зібрала і упорядкувала колеґія; технічна редакція Василя Михальчука, Лондон, Фундація ім. О. Ольжича у Великій Британії, 1989, 357 стор., портрет, додаток, частина третя, ст. 361-479.

I.

Першу частину публікованого збірника складають спогади ,,В наступах і відступах", вже публіковані (Чикаґо, 1961, 255 ст.). В новому виданні перших 22 статті, аж до розділу ,,Лісове царство", — це біографія Макса та його друга Литвина в пошуках на заході ,,Українського леґіону", щоб стати вояком за волю України. Відомий жарт з царських часів, що новобранець ,,хахол" питається, де ,,учебна команда", а ,,кацап", де кухня. Максим та Литвин — це типові репрезентанти волинської молоді нашого часу, що були під сильним впливом Української Народної Республіки на Волині, де в народі говорилося, що в часі Визвольних змагань 1917-1920 років ми не мали достатньо сильної армії.

Аналогія ,,Леґіону" відбилася сильно в мобілізованих до польської армії на Волині 14-го серпня 1939 року. В 13-ій дивізії (полки 41-44 п. п.) було коло 40 відсотків українців. Будучи в окопах під Данціґом, щодня вояки чули мову про ,,леґіон". На фронті Томашів Мазовецький-Уяздів 9-го вересня 1939 року, як вечоріло, дещо замаскований вояк перебіг по лінії і йому знайомий подав, що жовто-синя ракета по німецькій стороні означатиме припинення бойового вогню, і українцям дозволено переходити на німецьку сторону. Ракети я не бачив, бо того вечора танкові німецькі з'єднання пішли наступом по фронті і заграва покрила небосхил. Ця аналогія свідчить про мілітарне думання тодішньої Волині.

Обидва сини Волинської землі Макс і Литвин шукали за ,,Українським леґіоном" спершу у Львові, потім у Варшаві, відтак приїхали до Кракова, і тут їх наступного дня вписали на листу надійних осіб. Черґового дня пролунало: ,,Збірка, струнко — відчисли", і ,,Спочинь". Старшина, який прийняв звіт, промовив: ,,вас організація ОУН признала найкращими до старшинської школи". Вишкіл почався у ,,Веркшуці". Мінялися пляни. Боєвики навіть їздили до Берліну. Були на праці в Німеччині. Врешті вернулися до Кракова, і тут Сціборський особисто призначив Макса до ,,нового леґіону" (ст. 61).

Спогади Максима Скорупського, публіковані 1961 року, відбули свою карантину і з новим виданням набрали сили історичних матеріялів, виложених лише формою споминів. Всеохоплюючих, докладніших і написаних зі спокоєм і без емоцій та пристрастей спогадів дотепер мало хто інший подав до відома як безпосередній свідок подій страшних років війни, а особливо участи Волині у визвольній боротьбі за волю України. Тому з початком статті ,,Лісове царство" (ст. 88) у цьому новому збірникові далі слідує Історіографічна схема збройних сил на історичній Волині 1941-1943 рр. з доданим новим другим розділом (ст. 249-357), датами доведена до 1959 року.

Як подає згаданий автор, українські повстанські сили, як бачимо, формувались у зародку з чотирьох армій (ст. 94); Макс їх називає так (оригінальний текст автора, часто скорочений, беремо в знаки наведення):

1. ,,УПА — Бульби": Він в лісах Рівенщини, Костопільщини і Сарненщини заложив ,Поліську Січ' у 1941 р.; роззброєна німцями частина вояків пішла у підпілля. В 1942 р. от. Бульба зорганізував партизанські загони, що виганяли німців, які приходили сюди грабувати поживу. Згодом боротьба з німцями охопила усі волості історичної Волині. Але й ці перші волинські відділи спиралися вже на партизанські традиції отамана Т. Боровця (Бульби), який рівно рік раніше (1942) почав протинімецькі дії..." (89). ,,Коли творився Крем'янецький осередок, то Бульба був уже дуже відомий. Хоч його відділи виступали під назвою Українська Повстанська Армія (УПА), то його партизанів називали ,бульбівцями', а назва УПА тоді ще в широких колах українського суспільства майже не вживалася" (ст. 90). Нехай буде дозволено рецензентові поділитися з читачем цінним доказом про походження цієї бойової назви:

УПА — це перефразована назва підпільної революційної організації ,,Волинська Повстанська Армія", що виникла в с. Дідковичі, к. Овруча, 1921 р., наслідком трагедії під Базаром. Населення напоспіх приготовлялося до пімсти над червоними. Про це подає А. Дідківський ,,Короткий огляд Волинської Повстанської Армії, 1921-22 р." (Літопис Волині, т. 3, 1956, ст. 57-60). Мабуть, ця назва перенесена учасниками Визвольних змагань до ,,Поліської Січі", яка згодом поширилася на всю Волинь, а потім на Галичину.

Закінчення буде.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

РЕДАҐУЄ ЛЕВ ЯЦКЕВИЧ

В кришталевій кулі майбутнього

Воррен Талбот, нюйоркський кореспондент УПІ (United Press International) опублікував нещодавно об'ємисту статтю з нагоди останньої декади XX століття, в якій, на його думку, людство стоїть перед обличчям важливих рішень, що можуть в драматичний спосіб заважити на докорінній зміні людського життя на нашій плянеті. Йдеться про те, що нові види технології можуть в майбутньому полегшити або ускладнити наше життя. До перших провісників небезпеки недалекого майбутнього слід зачислити: перенаселення нашої плянети, брак сирівців, голод, інфляцію та атомні катастрофи.

Але найголовнішою проблемою XXI сторіччя слід вважати — перенаселення. Під сучасну пору живе на землі приблизно 5 більйонів людей. Статистики у Вашінґтоні обчисляють, що в 2,000 році на нашім ґльобі житиме 6,2 більйона людей. Це означає, що населення землі зросте за 10 років на 24 відсотки. Більшість експертів згідні в тому, що поряд з приростом населення, щораз більше людей буде голодувати. (З цими експертами категорично не погоджується Католицька Церква). Тому комп'ютери, космічні подорожі, перещеплення серця та соняшна енерґія залишаться без жодного значення для голодної людини. Учені майже впевнені в тому, що прірва поміж індустріяльно розвинутими державами та мільйонами найубогіших горожан третього світу ставатиме щораз то глибшою.

В 2,000 році щонайменше половина мешканців світу буде жити у великих містах. Світовий Банк у своєму річному звідомленні подає, що під сучасну пору з-поміж всіх мешканців великих міст щонайменше 600 мільйонів ледве животіє у абсолютних злиднях; значить — в обставинах гірших, ніж життя цьогочасних індуських селян. Тому тенденція розв'язання перенаселення світу масовим переселенням людей до великих міст доводить лишень до загрозливого ,,напухання" міст, а у висліді — до щораз більшого поширення міських нентрів (slums).

На думку президента Світового Банку Роберта Мек' Намари, пережиття крізь фази розвитку недорозвинених держав залежить від того, чи урядам цих держав вдасться унапрямити їх внутрішню політику на модернізацію свого рільництва. Це завдання можна здійснити шляхом виключення цих держав до ринків збуту упромисловлених країв та одержання від них безплатної технологічної допомоги, звичайно, в заміну за сирівці. Але ціла та справа доволі складна та вимагає розумних голів в уряді кожної країни, що розвивається.

Футоролог Альбин Тофлер остерігає людство перед можливістю катастроф, пов'язаних з поширенням побудов атомних електростанцій. Ще більшу небезпеку для людства вбачає футоролог Е. Корниш у складній системі технології сьогочасного світу. На його думку, якщо у возі, до якого запряжений осел, зломиться колесо, його власник мусить або направити зламане колесо, або зробити новий віз. Але якщо йде, наприклад, про пошкодження модерного ракетного літака — ,,джета", то його направа вимагає цілої армії кваліфікованих механіків-спеціялістів. Тому в найближчій майбутності одну з конечних вимог становитиме протидія суперспеціялізації, себто створення такої ситуації, в якій одна людина могла б дати собі раду із направою свого знаряддя чи машини.

Ще інший футоролог з Каліфорнії Дейвид Ґудман уважає, що завеликий розвиток технології може довести до небезпечних соціяльних проблем, включно з диктатурою, до якої навіть мешканці ЗСА поставилися б позитивно, якщо б вона становила єдиний спосіб ліквідації хоча б терористів, що загрожували б безпеці країни атомною зброєю. Як бачимо, Ґудман вважає реальною можливістю постання у недалекій майбутності терористичних банд, озброєних атомною зброєю, як вияву недоліку суперіндустріялізації. Але крім здогадних небезпек найближче майбутнє принесе людству також великі користі. В першій мірі слід очікувати великого пролому в ліквідації недуги містряка, який медицина зуміє унешкідливити так, як вона зуміла унешкідливити в минулому сторіччі туберкульозу. Мало цього, на початку 2,000-их років слід очікувати також винаходу ,,штучного зору", що був би справжнім благословенням для незрячих. При тому оптимісти сподіваються, що в 2,000-их роках фармакологія зуміє теж винайти лік на сповільнення процесу старіння — відвічної мрії людей. Не виключене, що фармакології теж вдасться здійснити винахід ліку ,,наукової фантастики" для стимулювання людської інтеліґенції, розумових здібностей... Поза ділянкою медицини, футурологія не передбачає надто оптимістичних проламів у ділянці технології. Тому не слід очікувати радикальних змін ні в ділянці енерґетики, ні комунікації. Якщо мова про комунікацію, правдоподібно стануть дійсністю в найближчій майбутності рухомі тротуари, що виелімінують автобусну та автомобільну комунікацію у великих містах; якщо йде мова про летунську комунікацію, слід сподіватися впровадження пристроїв для притишення галасу в часі відлету й приземлення літаків.

Згаданий кореспондент UPI кінчає свій футуристичний еляборат дещо гумористичним ствердженням, що кориснішою за всі кришталеві кулі становить його порада, щоб у всіх школах піднести якнайшвидше рівень навчання в ділянці електроніки, щоб учні цих шкіл могли познайомитися з основами побудови комп'ютера, який стане рушійним фактором у 2,000-их роках. Але тим часом звіти із шкіл (американських) дуже тривожні, чимала кількість учнів, навіть ,,гайскул", не вміє читати і рахувати. Де ж тоді їм братися за побудову комп'ютерів?

Юліян Мовчан

ЦІКАВЕ З ЖИТТЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА ЇЇ РОДИНИ

(До 120-річчя народження геніяльної української поетеси)

II.

Коли і від кого Леся дістала прізвище ,,Українка"

Це було наприкінці 1884 року, коли Леся вперше надрукувала поезію,,Конвалія" в журналі ,,Зоря" ч. 22, та ,,Сафо" в тому ж самому журналі ч. 23. Тоді її мати Олена (відома як письменниця Олена Пчілка) дібрала для її сина Михайла (Міші) літературний псевдонім Михайло Обачний, а для дочки Лесі — Леся Українка.

У березні 1893 року вийшла друком (власним коштом) у Львові перша збірка віршів Лесі Українки — ,,На крилах пісень". Відповідаючи Осипові Маковеєві на його рецензію на цю збірку в ,,Зорі", Леся в листі в 28-го травня 1893 року пише: ,,Я сама бачу, що моя книжка вийшла занадто сумна і це шкодить доброму враженню... Часто у поетів поетичний настрій залежить від погоди — одні найбільше пишуть на весні, в чудову погоду, другі можуть писати тільки під час осінніх дощів. У мене ж цей настрій залежить найбільше від того, яка погода в душі, і тому я пишу найбільше в ті дні, коли на серці негода...". (Ст. 200).

В листі до того ж Маковея з 19-го вересня того ж року Леся Українка скаржиться, що ,,львівська Просвіта моїх книжок (,,На крилах пісень" та ,,Переклади з Гайне") не приймає на продаж... Порадьте, що мені робити аби не дати на поталу своєї і чужої праці?"... (Ст. 210).

Михайло Драгоманов і Російська Православна Церква

У 1895 році, 8-го червня, проживши 54 роки, у Софії (Болгарія) помер від розриву аорти дядько Лесі Українки — Михайло Драгоманов. Постало питання, як поховати знаменитого дядька, який відіграв вилику ролю в ідеологічно-національному вихованні Лесі Українки.

Ольга Косач-Кривинюк про це пише: ,,Леся, добре знаючи дядькові погляди, казала, що треба поховати його без релігійної обрядовости. Мені вона розказувала, що дядько просив, аби після його смерти не дали його 'тим чорним крукам' (так він називав російське православне духовенство, якого дуже не любив), щоб вони 'не заводили' над ним на похоронах".

Але, як сказав Іван Шишманов (чоловік дочки Драгоманова — Лідії, який вдвох з Лесею порядкували всім), болгарське право не визнає нерелігійного похорону. Тому вирішили, що, якщо не вдасться поховати без релігійного обряду, то вже нехай його поховають за протестантським обрядом як найпростішим і ,,найменш прикрим для дядька, а не тому, що він ставився прихильно до протестантського руху", — як пише Г. Лазаревський (ст. 323).

9-го червня, на другий день після смерти (чому так спішили? — Ю.М.) такий похорон відбувся в Софії, столиці Болгарії, на цвинтарі ,,Орлеанський квартал".

Чому погнівалися Леся Українка та Іван Труш?

Спочатку було все дуже добре. Ще наприкінці березня та на початку квітня 1900 року Іван Труш — визначний маляр-імпресіоніст та організатор мистецького життя в Галичині, на замовлення НТШ малював у Києві портрет Лесі Українки. В листі до Ольги Кобилянської (14. XI. 1900) Леся пише, що ,,ми з ним дуже добрі товариші". Потім вона не раз з ним зустрічалася і вела дружнє листування. Але згодом їхні відносини настільки попсувалися, що в листі до М.В. Кривинюка (чоловіка Ольги) Леся пише: ,,Головна прикрість та, що ми зірвали знайомість з Трушем і, здається, назавжди. Він сам того хотів несподівано для мене — рішуче не схотів мене бачити, хоч я просила про те власне для об'яснення". (Ст. 689). Чому?

На жаль, на підставі поданих в книзі фактів, не так легко можна відповісти на поставлене вгорі питання. Але з того, що подано, виходить, що Труш обвинувачував Лесю в тому, що вона прилюдно висловлювала своє незадоволення з продажу її портрета намісникові-графові Пінінському. (В одному з листів Труш не це відповів Лесі, що ,,Ваш портрет верне незадовго від намісника на своє давнішнє місце" — (ст. 693). А також, виходить, що вона, Леся, будучи заприязнена з Мих. Павликом, ,,не хотіла йти посередині, а разом з Кривинюком стала в партійних поглядах по його, Павлика, стороні проти мене", тобто, Труша. І т.д. (Павлик буд радикал; Труш — більш консервативних поглядів).

Але з дальших взаємообвинувачень можна зробити висновок, що справа була не в портреті чи Павликові, а в більш ,,інтимній" ділянці, а саме — в Раді (Аріядні) Драгомановій, дочці Мих. Драгоманова, в яку закохався і тому хотів з нею одружитися Іван Труш, але до того неґативно поставилася Леся Українка, побоюючись, що її двоюрідна сестра тим самим попаде в ,,погане пльоткарське гніздо у Львові, якщо вона там буде жити". ,,Там панує, — писала Леся до Кривинюка в листі з 29-го травня 1903 року, — важка й затхла атмосфера в тих колах, куди Труш хотів би її впровадити, бо з симпатичною і порядною молоддю він в натягнених стосунках...". (Ст. 689).

Та не зважаючи на все, Аріядна (Рада) Драгоманова не послухала поради Лесі і 21-го січня 1904 року одружилася з Іваном Трушем і з ним поїхала до Львова...

Дещо про Климента Квітку — чоловіка Лесі України

В останні роки свого життя доля з'єднала Лесю Українку з Климентом Квіткою (1880-1953), знавцем музики та ентографії. Крім любови до музики (а Леся, як пише її сестра Ольга, дуже добре грала на фортепіяні) і української культури взагалі, їх єднало й те, що обоє вони хворіли на туберкульозу. Квітка, який уважав себе хворішим від Лесі, багато матеріяльно скористав із шлюбу з Лесею, бо це для нього, щоб його лікувати, Леся продала свій ліс за багато тисяч рублів золотом, нічого не жалуючи для нього.

З ,,Хронології" я не міг точно довідатися, коли саме Леся запізналася з Квіткою, який був на 9 років молодшим від неї. Було це чи не по смерті Сергія Мержинського, єдиної великої любови Лесіної, який помер на її руках від туберкульози в 1901 році. Сталося так, що Квітка був подібний обличчям на Мержинського і хворий на ту саму

(Закінчення на стор. 5-ій)

Рідне місто моє...

Як я люблю Тебе,
о миле моє місто,
За ласку материнських
теплих слів.
За мову українську
ніжну, чисту
Й чаруючих очей —
вечірній Львів...

Так, це дійсно прекрасне місто, в якому я народилася, де пройшли мої дитячі та юнацькі роки. Вже майже рік я проживаю далеко від рідної України, але думки мої линуть до незабутнього міста Львова.

Серед міст України Львів вирізняється своєрідністю, якої надає йому зокрема велика кількість історико-архітектурних пам'яток XIII—XX століть, що зримо представляють розвиток усіх історичних стилів від романо-візантійської до сучасної функціональної архітектури.

З метою охорони, вивчення та популяризації цих всенародних надбань у Львові в 1975 році було створено історико-архітектурний заповідник, куди увійшла забудова на території давньоруської та середньовічної частин міста, директором якого є Василь Пліхівський, він є також членом Спілки Архітекторів України.

Тринадцять років я працювала у Львівському заповіднику з чудовим колективом і відомими людьми.

За час існування заповідника у Львові відреставровано багато пам'яток історії та культури, відкрито музеї, виставочні залі.

Прекрасно відновлена площа Ринок — серцевина Львівського історико-архітектурного заповідника. На чотирьох її кутах стоять фонтани з статуями Нептуна, Амфітрити, Адоніса і Діяни, виконані у 1793 році Гартманом Вітвером. З чотирьох сторін її оточує комплекс з 44 різнорідних за стилем будинків.

У 1986 році у Львові відкрився Музей Фотомистецтва, як відділ Національного Музею. Розташований музей в колишньому костьолі Марії Сніжної. Реставраційні роботи тривали три роки.

За чотири роки діяльности в Музеї Фотомистецтва відбулося вже коло 100 виставок. Співробітник історико-архітектурного заповідника відомий фотограф Володимир Монець неодноразово виставляв свої чудові праці у цьому музеї, а тепер мав нагоду відвідати Канаду.

Директор заповідника В. Пліхівський і мої колеґи по праці і далі продовжують працювати над відродженням нових пам'яток у Львові.

Дуже цікаво і змістовно для гостей, які відвідують Україну, проводять екскурсії в нашому чудовому місті працівники заповідника такі, як завідуючий науково-дослідним відділом Андрій Дорош, старший науковий працівник Ганна Кос, молодший науковий працівник Мар'яна Прийма, завідуюча науково-дослідним відділом Галина Яремич, старший архітектор Наталя Сатурська.

Мені приємно. що мої друзі, з якими я працювала багато років, могли відвідати Америку і Канаду, що можуть спілкуватися і разом працювати з українцями в Америці. Це директор Львівського Музею народної архітектури і побуту Борис Рибак, голова правління львівської організації Українського Товариства Пам'яток Історії та Культури Ігор Кудин, директор Інституту „Укрпроектреставрація" Іван Могитич і багато інших, а тепер в Америці перебуває український фільмар зі Львова Роман Бучко, з яким я також працювала.

За час його перебування в Америці в Україні відбувається багато змін. Відроджуються свята, традиції духовної культури.

Я дуже вдячна родині Ліщук, з якими мала нагоду познайомитися, коли приїхала до Америки. Завдяки їм я могла побувати на українських фестивалях і концертах, де могла зустріти своїх друзів з України. Це такі, як відома львівська бандуристка Оля Герасименко, композитор львівського ансамблю „Ватра" Ігор Білозір, директор музичного педагогічного училища Михайло Сало — який є учасником чоловічого хору „Гомін" зі Львова і багато інших.

Щирі вітання і найкращі побажання українцям в Америці, а також друзям і рідним в Україні.

Надія Маркевич

Львів: Каплиця Боїмів (пам'ятка архітектури XVII ст.).

Львів: Порохова Башта (пам'ятка архітектури XVI ст.).

Д-ра В. Ленцика відзначено папською медалею Хреста Заслуги

В суботу, 12-го січня, у Стемфорді з нагоди відвідин представників громадських організацій для вшанування Владики Василя Лостена з нагоди його іменин, Владика передав д-рові Василеві Ленцикові відзначення — медалю „Папського Хреста заслуги за Церкву і Святого Отця, Папу Римського".

Передаючи відзначення, Владика сказав:

„Сьогодні не лише я обходжу празник св. Василія Великого. Маємо шану гостити тут між нами набагато більш заслуженого Василя, якого хочемо особливо відрізнити і відзначити, а знаменно, що можемо це зробити у день його іменин.

Цей Достойний і Високоповажний Василь надзвичайно послідовно і багато років зі запалом працює на прославу Господа Бога, нашої Української Католицької Церкви і українського народу. Я особисто маю шану і щастя співпрацювати з ним довгі роки тут, у Стемфорді, де громадянство шанує його як дорогоцінного свого члена.

В 1953 році затруднений у Допомоговому комітеті українських католицьких біженців, наш шановний Василь від 1954 року призначений Владикою Шмондюком директором дієцезального Музею, котрий він, зі своїми співпрацівниками, розвивав та зорганізував так, що тепер, як всім відомо, цей репрезентативний музей займає більшість колишньої палати. А останнім часом наш достойний Василь зааньажований був при збірці конечних фондів на Богословську Академію у Львові.

Очевидно, цей заслужений Василь ніхто інший, як наш відомий всім в українській громаді Америки шановний професор д-р Василь Ленцик. З приємністю читаємо його книжки і дописи, особливо про Слугу Божого Митрополита Андрея Шептицького. Професор, визначний історик українського минулого, а понад усе був і є мені довіреним дорадником у Стемфордській Епархії. Тому приємно мені привітати д-ра Василя Ленцика, якого Святіший Отець, Папа Іван Павло II, на моє прохання наділив професора Ленцика відзначенням „Папського Хреста заслуги за Церкву і Святого Отця, Папу Римського".

Під час вручення д-рові В. Ленцикові високої нагороди (зліва): Владика Василь, дочка д-ра В. Ленцика мґр Леся, дружина Лідія, син мґр Юрій, В. Ленцик та син Андрій.

Що можна додати до гарних слів Владики, в яких сказано так багато? Варто познайомитися ближче з надзвичайно скромною і працьовитою людиною. Д-р Василь Ленцик — уродженець Журавенщини. Після двох матур (учительської семінарії і клясичного типу ґімназії) закінчив Богословську Академію у Львові під ректорством Блаженішого Патріярха Йосифа Сліпого, серед професорів був Слуга Божий Кир Андрей.

Учителював за німецьких часів у Технічній школі в Холмі і Львові та в духовній семінарії у Львові. Після війни був професором духовної семінарії в Гіршберґу в Німеччині. У Мюнхені зробив докторат в УВУ у проф. Дмитра Дорошенка з історії України.

В Америці зробив другий докторат у Фордгам університеті. Крім того, вчив у коледжі в Стемфорді і понад 10 років у Сітон Голл університеті в Савт Орандж В 1963 р. дістав номінацію на професора Українського Католицького Університету в Римі, куди виїздив на літні виклади.

Від початку праці над Енциклопедією Українознавства співпрацював з проф. Кубійовичем, тепер є редактором відділу „Українська Католицька Церква" в англомовній гасловій енциклопедії. Також писав статті для Американської Католицької Енциклопедії.

Є дійсним членом НТШ, генеральним секретарем Головної Ради НТШ і головою Контрольної комісії Американського НТШ. Є активним членом Стриян та інших установ. Бере активну участь у громадському і церковному житті.

З під пера д-ра В. Ленцика вийшло багато наукових і публіцистичних праць, а ще більше чекає на видання.

Присутні на цій церемонії були дружина Лідія з дому Шухевич, дочка мґр Леся і сини мґр Юрко та Андрій, студент права (бракувало д-р Ані і зятя д-ра Юрія Павлічка, які були перешкоджені).

Грімким „Многая літа" та щирими побажаннями дальших успіхів зібрані вітали д-ра Василя Ленцика, який подякував Владиці Василеві за цінні слова признання, за Папське відзначення, а всім присутнім за тепле привітання з тієї нагоди.

Слава Рубель

Роковини 22-го Січня в Балтиморі

Спільними заходами Відділів УККА і УАКРади українська громада Балтимору і околиць урочисто відзначила в неділю, 20-го січня, роковини проголошення самостійности УНР і соборности українських земель. Святкування ці почалися участю в Службі Божій в наміренні українського народу та Панахиді за душі тих, які полягли в боротьбі за волю України. Богослуження відправив о. декан Юрій Маркевич в УКЦ св. Михаїла.

Свято державности і соборности України відбулося в залі Дому Української Молоді і його започатковано національними гимнами, з яких американський виконала Віра Ганкевич-МекФітерс. Відкриваючи свято, Климентій Баб'як, голова Відділу УККА, привітав гостей і громадянство та вказав на те, що Січневі акти стали фактично фундаментом боротьби за самостійність сучасного українства. Згодом мґр Андрій Чорнодольський, голова Відділу УАКРади, перебрав ведення свята, привітав конґресменів Гелен Делич Бентлі і Бенджамина Кардина, представників Комітету „Вільна Литва", естонської громади, представника мейора, а також головного промовця проф. Івана Головінського та гостя з України Юрія Пригорницького, кореспондента „Літературної України". Першим виступив з привітом конґрестен Кардин і відчитав свої завваги про 22-ге Січня, які він помістив у „Конґресовому Рекорді". Мґр Андрій Чорнодольський відчитав обома мовами уривки ІУ Універсалу і Акту злуки УНР і ЗУНР.

Святкову програму виголосив д-р Іван Головінський, професор Ратґерського університету і автор ряду публікацій. В англомовній частині доповіді він вказав на те, що совєтська сила маліє, а совєтська імперія розвалюється через суцільний провал і нежиттєздатність марксистсько-комуністичної системи. Найновіші події, які виявили віроломні диктаторські методи Ґорбачова і застосування брутальної сили включно з вбивствами, показали усім, як московський центр розуміє суверенітет республік та як далеко він піде, щоб зберегти імперію та знівечити змагання республік до незалежности. На щастя, заявив промовець, Захід зрозумів уже віроломність Москви, а також те, що Україна стане таки швидко незалежною. Американці українського походження своїм інтелектом, працею і участю у збройних силах ЗСА у різних війнах дбали за могутність ЗСА. Вони мають моральне право пригадати президентові Бушеві, що Україна була першою жертвою аґресії Совєтського Союзу і мусить стати знову вільною — у противному разі крилаті заяви про протиставлення аґресії тратять вартість.

В українському слові промовець вказав на те, що Україна переживає тепер переломові події. Її кращі елементи змагають до незалежности, хоч патріотів називають сепаратистами, а визвольну боротьбу — етнічними заворушеннями. Вони розуміють, що тепер рішається те, чи буде існувати незалежна Україна, а чи настане її повільна загибель. Промовець пригадав минулу визвольну боротьбу в ім'я ідеалів 22 Січня, стверджуючи, що боротьба УПА під час Другої світової війни і після неї себе виправдала, бо вона заявила право українського народу вирішувати самому свою долю, а її бійці почали згодом розрухи в концтаборах, які і привели до нинішнього стану розпаду імперії. Саме кличі цієї боротьби до розчленування і є найбільш реальною розв'язкою совєтського питання. Український народ зберіг ідеї 22-го Січня. Рік після 1000-ліття Хрещення України стотисячні маси почали виходити на демонстрації. Ніхто не зможе уже заперечити 52-мільйоновій нації, якщо вона захоче стати вільною. Але для цього потрібно, ствердив промовець, співпраці і єдности державнотворчих сил як в Україні, так і в діяспорі.

По промові Галина Пайкош з України прочитала вірш Оксани Пахльовської „Із триптиха Воскресіння". Лі Тавні, представник мейора Балтимору і директор інтернаціональних програм в його бюрі, прочитав проклямацію мейора з нагоди 22-го Січня. Проклямацію з цієї ж нагоди видав і губернатор Мериленду. Виступили з привітами від естонців Тоіво Таґамец, а від литовців Едвард Сінкора, який пригадав близькі зв'язки ще з XIII ст. та сучасну співпрацю у вашінґтонських демонстраціях. Він закликав підтримати нині Литву. бо вона є „пробним каменем" у незалежницькому русі. Зокрема просив підтримати телефонами до членів конґресу проєкти поправки до закону закордонної допомоги сен. Дола і конґ. Кардина, яка дозволить ЗСА підтримувати демократичні уряди на рівні республік там, де буде відбуватися перехід з комуністичної системи на демократичну.

Конґресменка Бентлі у своєму виступі заявила, що вона є коспонзором резолюції, яка заставлятиме наш Уряд дбати про введення демократії в Східній Европі. Вважала однак, що буде велика розруха перед тим, як ми побачимо там вільні вибори. Проблемою є ще і те, на її думку, що люди там сподіваються, що демократія зразу принесе і легке життя, вони швидко розчаровуються і заходить небезпека, що через демагогічні обіцянки може прийти до диктатури.

Під час перерви на перекуску присутні підписували листи до президента Буша і сенаторів ЗСА з вимогою, щоб негайно присвятити більше уваги подіям у Прибалтиці, пропонуючи відповідні кроки.

По перерві доповідав Юрій Пригорницький, кореспондент „Літературної України", який у минулому в своїх статтях вглублювався в питання суверенности. Тому і тема його доповіді була „22 Січня і сучасна Україна", а по доповіді можна було ставити питання. Доповідач говорив головно про відродження української нації та подавав багато прикладів на те з минулих двох років. Приміром: „Вечірній Київ" друкував минулої осени 300,000 чисел російською мовою і 70,000 українською, а сьогодні це відношення є відворотне. А це означає великі зміни в жителів Києва. Доповідач вважав, що відродження почалося з „чорного квітня" 1986 року, коли „чорнобильська блискавка вдарила в український ген", коли, справді, вона пробудила думку української інтеліґенції, зокрема письменників і літераторів. Вони почали писати про голод 1932—33 рр., М. Грушевського, постало багато партій, був великий успіх „української хвилі", фестивалю „Червона рута", почалося релігійне відродження, леґалізація Церков, воскресіння вільної української преси, переродження газети „Вісті з України", реєстрація громадян УНР, підняття українських прапорів по містах, навіть у Житомирі, безнадійно зрусифікованому місті, де діє „Громадянський фронт", хоч це і не „Інтерфронт". У Житомирі це сталося дослівно завдяки одній людині — Аллі Ярошевській. Інформував він теж і про Свято козацької слави, конфесійну конфронтацію, що переходить і на Східню Україну (події в Вінниці, Чернівцях). Пік відродження був, на його думку, в жовтні 1990 році на площі Революції, де демонстрували і голодували студенти. Фактично там відбулася, заявив він, велика студентська революція. Нині на Україні, сказав він, „сковує крига", але немає розпачу чи занепаду. Відродження ще не закінчилося, ствердив він, і не закінчується — воно продовжується. По доповіді був ряд запитів.

На закінчення програми вечора запропоновано залі схвалення резолюцій, що їх зачитав інж. Б. Саламаха. Присутні схвалили резолюції, у яких українська громада Балтимору запротестувала проти наступу реакції на демократичні сили в Україні, проти репресій і арештів активістів. Резолюції закликали Уряд ЗСА присвятити більше уваги Східній Европі, керуючись принципом, що свобода і самовизначення є невід'ємним правом кожного народу і його не можна примінювати селективно. Зокрема резолюції закликали Президента Буша вести політику, приязну визволенні України, Литви, Естонії, Латвії й інших поневолених націй совєтської імперії, робити допомогу совєтському урядови, залежну від підтримки ним демократичних реформ і політичної свободи, пропонувати допомогу теж і демократичним урядам республік, остерігати Ґорбачова перед вжиттям сили.

Свято закінчено співом „Не пора".

Б. С.

ДО ПРАВОСЛАВНИХ УКРАЇНЦІВ У ДІЯСПОРІ

Дорогі у Христі брати і сестри!

Волею Всевишнього в Україні звільнилась з московської неволі Українська Автокефальна Православна Церква. Перемагаючи шалений опір з боку Російської Церкви, застійної влади та інших недругів, вона протягом одного року виросла на всеукраїнську Церкву з власним єпископатом, парафіянами і священиками по всій Україні. Щобільше, вперше за тисячоліття існування Православної Церкви в Україні, вона досягла найвищої завершености в структурі Вселенської Православної Церкви, Проголосивши Український Патріярхат.

Відродження рідної Церкви на батьківщині вимагає від кожного православного українця в діяспорі присвятити себе цій великій історичній справі. Усвідомлюючи цей святий обов'язок, група православних українців У ЗСА вирішила заснувати організацію для об'єднання і координування праці усіх тих, що бажатимуть прислужитися справі відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Україні. Цю організацію названо Товариством святого апостола Андрія Первозваного. За зразок для нього взято Всеукраїнське Православне Братство в Україні, яке відіграло чільну і незаступиму ролю у відродженні Церкви. Як і Братство в Україні, Товариство святого апостола Андрія Первозваного — це громадська релігійно-просвітницька організація. Його діяльність має розгортатися у таких ділянках:

1. Видавництво

Спраглі на релігійно-духовну літературу українці в Україні просять у тисячах листів книжок про православну віру, історію нашої Церкви, православне Богослуження, про різниці між різними християнськими віровизнаннями; просять книжок для дітей. Задовольнити їх існуючими виданнями ми можемо лише дуже невеликою мірою — отже, потрібні численні нові книжки. Видавництво „Воскресіння", що тісно співпрацює з Товариством святого Андрія, уже випустило свою першу публікацію — брошуру „Автокефалія Української Православної Церкви". Заплянований багато більше видань.

2. Інформація

Події українського церковного відродження розвиваються в Україні з астрономічною швидкістю, але, на жаль, на Захід вони доходять лише дуже спорадично. Довідатися про це з преси майже неможливо. Товариство має намір створити систему регулярного інформування православних українців на Заході, дістаючи інформації безпосередньо з України та публікуючи їх на систематичній базі у формі періодичних бюлетенів.

3. Матеріяльна допомога

Товариство допомагатиме відродженій УАПЦеркві предметами Богослужбового вжитку, священичими облаченнями, електронікою, копіювальним і друкарським устаткуванням та всім іншим, що виявиться необхідним.

4. Підтримка духовної освіти

Товариство допомагатиме у здобутті богословських знань православним українцям з України, що виявлять бажання навчатися на Заході. Для цієї мети плянується створити стипендійний фонд.

5. Встановлення зв'язків

Товариство буде заохочувати безпосередні зв'язки між українськими православними громадами, родинами та окремими православними українцями за кордоном і в Україні.

Здійснення цих та інших завдань буде можливе лише за умов широкої участи в Товаристві православних українців в Америці та їхніх щедрих фінансових пожертв. Отже, дорогі брати і сестри, включайтесь масово в діяльність Товариства, ставайте його членами, засновуйте осередки у місцях вашого поселення. Пожертви на діяльність Товариства, які будуть звільнені від оподаткування, виписуйте на St. Michael's Church (St. Andrew's Society Fund) і надсилайте на адресу, подану внизу. На ту ж адресу звертайтеся по всі потрібні вам інформації: 2635 Spruce Ave., River Grove, Ill. 60171; tel.: (708) 456-4047.

Спільними зусиллями допоможемо у відродженні нашої рідної Церкви на батьківщині!

Управа Товариства

Мрія стала дійсністю

Є. Кобіцький (справа) з актором Тоні Аєлло.

Газета „Геркуле Гералд", що виходить у Фаєтсвіллі, Північна Каролайна, помістила обширну статтю про частинне здійснення життєвої мрії одного зі своїх мешканців, який, виявляється, є американцем українського роду, чим дуже гордиться.

З розповіді довідуємося, що Євген Кобіцький до ЗСА прибув кількалітньою дитиною. Виростав, ходив до школи у Клівленді та й там таки вступив до летунських військових частин, де дослужився підстаршинської ранґи сержанта та з цим військовим званням відійшов на пенсію.

З десяти років почав навчатися гри на акордеоні та якраз через це вміння щаслива доля йому поспріяла. Приятель, що є власником італійського ресторану „Валентіно", запропонував йому стати членом оркестри, яку він організував на замовлення продуцента італійського фільму. Роля цієї оркестри не мала бути значною, вона просто мала грати на італійському весіллі зображеному в одній зі сцен фільму. Під час знімання сцени, режисер звернув увагу на Є. Кобіцького та запропонував йому ще одну невеличку ролю.

В дальшому тягу розповіді сгадується про цікаві епізоди, що зустріли нашого земляка під час фільмування.

Деб'ют фільму Є. Кобіцького заплянований на початок біжучого року. Дальші пляни Є. Кобіцького включають також акторську кар'єру. Він не знає чи будуть ці пляни здійснені, чи ні, але його життєва мрія стала дійсністю.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ І ДОКУМЕНТАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

СПИСОК

жертводавців, які внесли пожертви від 1-го лютого 1990 р. до 1-го лютого 1991 р.

1,000.00 дол. — Олена Папіж;
600.00 дол. — Вікторія Новотня;
по 200.00 дол. — Б. Галаган, Ф. Залуцький, А. Сусс;
150.00 дол. — І. Корсунський;
по 100.00 дол. — Й. Боба, І. Васинчук, Т. Гунчак, О. Куцик, О. Несіна, І. Срібна, Укр. „Самопоміч" (Н. Й.), Укр. Фед. Кредитівка (Джерзі Ситі), Укр. Фед. Кредитівка (Нюарк, Н. Дж.);
55.00 дол. — Леонід Гусак;
по 50.00 дол. — О. Балабан, П. Балій, Е. Бачинський, Б. Винар. В. Воронка, В. Воловодюк, Л. Гречишин, Ю. Грицеляк, Л. Григорчук, М. Ґулей, О. Канюка, І. Кічоровський, В. Лимонченко, С. Ничай. Я. Розановський, Г. Самійленко, О. Якубович;
40.00 дол. — Ярослав Очеретко;
35.00 дол. — Софія Андрушків;
30.00 дол. — Марта Рудик;
по 25.00 дол. — Р. Борковський, Б. Витвицький, С. Войтович, О. Воронін, Е. Гойдиш, І. Гроховська, А. Долінський, М. Душник, Б. Жеребецький, І. Карпенко, А. Кейбіда, Р. Керницький, С. Когут, В. Когутяк, І. Кочан, А. Крупський, Л. Кушнір, Е. Мельничук, В. Наконечний, І. Павличка, Ю. Паславський, Я. Пришляк, О. Ратиш, О. Соловей, Л. Тарнавська, Б. Шепелявий, І. Яременко, Л. Ясів;
по 20.00 дол. — І. Гавриш, І. Гайда, М. Галів, О. Вишнивецька, Е. Дзюбинський, Ю. Зеленський, Б. Жеребецький, В. Іваник, М. Лаврин, О. Логинський, Ю. Мельникович, М. Мілянич, О. Мотиль, Р. Осінчук, П. Петренко, М. Ромах, І. Скіра, М. Тимяк, Е. Юркевич;
по 15.00 дол. — М. Андрійович, В. Балах, С. Ганушевський, В. Івансів, В. Котенко, Н. Михайлевич, М. Сенків;
по 10.00 дол. — М. Бохно, В. Вініч, Я. Волощук, К. Гуцул, С. Дорощак, О. Данилевська, В. Качуровський, Я. Клим, Д. Корбетт, М. Криворук, Р. Мельник, С. Місіло, О. Михайлик, О. Пришляк, Р. Паховський, П. Поліщук, С. Процик, О. Снилик, Е. Стецьків, В. Черевко, І. Черешня, О. Яценко;
по 5.00 дол. — М. Сороколіт, Ф. Гайовий.

Адміністрація УДДЦ сердешно дякує всім жертводавцям за щедрі пожертви, які уможливлять продовжувати працю Центру.

Пожертви звільнені від податку.

Наша адреса:
Ukrainian Research and Documentation Center
of the Ukrainian Institute of America
2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021

Народний • Фонд • Допомоги • Україні • Фонд Руху • Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля • Відділ Центрального Ню Джерзі

запрошує українців громад Байону, Картерету, Перт Амбою, Бавнд Бруку, Менвілу і Ню Бранзвіку на доповідь:

„СУЧАСНА УКРАЇНА І ПОЛІТИКА КРЕМЛЯ"

яку виголосить

СЕРГІЙ КОНЄВ

один з основноположників Руху, заступник голови Руху, активіст українського національного відродження, депутат Верховної Ради СРСР.

Доповідь відбудеться: у неділю, 3-го березня 1991 р. о год. 5-ій вечором
в St. Andrew's Ukrainian Memorial Church Hall (by the Church)
Main St., S. Bound Brook, N.J. Тел.: (908) 246-2898

Просимо про чисельну участь, щоб гідно зустрінути достойного гостя з України.

40-ЛІТНІ ЮВІЛЕЙНІ ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

ЧЛЕНІВ

Федеральної Кредитової Кооперативи „САМОПОМІЧ" в Ню Йорку

— відбудуться —

в неділю, 17-го березня 1991 р. о годині 2:30 по пол.
Велика заля Академії св. Юра, 215 Схід 6-та вул. в Ню Йорку

ПОРЯДОК НАРАД

1. Відкриття Зборів
2. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
3. Звіт Ради Директорів
4. Звіт Скарбника
5. Звіт Кредитового Комітету
6. Звіт Контрольної Комісії
7. Обговорення і приняття звітів
8. Вибір трьох членів Ради Директорів
9. Вільні внески
10. Закриття Зборів

РАДА ДИРЕКТОРІВ

ВОВЧА ТРОПА

ІСТ ЧЕТГАМ, Н. Й.

ОКРУЖНА ТАБОРОВА КОМІСІЯ

Складає сердешну подяку всім жертводавцям за датки, які були зложені на фонд відновлення Оселі:

2000 дол. — „Пластприят" Нюарк; 1500 дол. — Пластова Станиця Пассейк; 1000 дол. — Кредитівка „Самопоміч" Нюарк; 500 дол. — Пластова Станиця Вашінґтон, Кредитівка „Самопоміч" Гартфорд; 250 дол. — Андрій і Люба Чорнодольські, д-р Марко і д-р Людмила Олесницькі, Пластова Станиця Денвер; 200 дол. — Марко і Яра Сидораки; 150 дол. — Володимир і Рома Пилипи, фірма Тенча і Кордуба; 100 дол. — фірма Олександра Смаля, Роман й Ірина Бадяки, Зенон і Галина Балабани, О. і Б. Богославець, Любомир і Зеновія Чубаті, Юрій і Ліда Ґуки, Аскольд і Роксоляна Лозинські, Нестор й Іванка Олесницькі, пластова Станиця Кергонксон, З. Черник і д-р А. Подгорецька, Богдан і Марія Шандорі, Православна Кредитівка Ню Йорк, Богдан і Богданна Витвицькі; 50 дол. — Андрій і Валерія Бурачинські, Данило і Ліна Хромовські, Яра Ціханська, д-р Юрій і Христина Демидовичі, Юрій й Іванка Ґели, фірма Голяндер Сайпрес Монюментс, Богдан й Оксана Яросевичі, д-р Н. Теребус Кмета, Олег і Оленка Колодії, Стефан і Зеновія Кунцьо, похоронне заведення Литвина і Литвина, Мирон і Христина Мельники, Богданна Натина, похоронне заведення Петра Яреми, Ірена Шобар; 40 дол. — М. і С. Стефанишини; 35 дол. — Богдан і Оксана Бурачинські, Лев і Марія Гури; 25 дол. — д-р Микола і Христина Баранецькі, Роман і Александра Шведи; 20 дол. — Таня Паш, Д. і Р. Шведи; 10 дол. — Р. Іваник, д-р Богдан і Лідія Макаревичі, В. і А. Марущаки, Роман і Соня Платоші, О. Яримович. Разом 9045 дол.

Також складаємо щиру подяку всім тим, що приїжджали на оселю і помагали в підготовці минулорічних таборів, особливо гурткам „Пластприяту" Пассейку і Ню Йорку. Пластова молодь є вдячна за Ваше вирозуміння і підтримку.

Рівнож повідомляємо, що

СХОДИНИ

всіх пластунів, батьків пластової молоді і приятелів Пласту,
котрі є зацікавлені станом Оселі відбудуться

в неділю, 3-го березня 1991 р. Початок о год. 2-ій по пол.
в Ramada Inn at East Hanover, New Jersey

В програмі сходин будуть звіти виховні, господарські та фінансові і обговорення плянів на майбутнє.

Просимо до численної участи, щоб розпочата нами робота далі розвивалася.

Знак Чорнобиля темою конкурсу і виставки у Дітройті

Добігає кінця п'ятий рік від вибуху чорнобильського реактора. Назва „Чорнобиль" стала синонімом безвідповідальности державної системи, яка допустилась злегковаження контролі в процесі розбивання атому, ядра фізичної сили космосу. За тих п'ять років Европа змінила своє політичне обличчя, в самому СССР народи окремих республік струшують із себе нашарування страху перед режимом, який так болісно втиснувся в психіку підневільної людини. Може поволі зміниться господарська структура в керівництві республіками, але наслідки доконаного лиха чорним маривом лягли на український нарід. Про Чорнобиль знає увесь світ, про нього стільки пишеться, але він не має ще свого знаку, який би його символізував. Тому Асоціяція Діячів Української Культури, Відділ у Дітройті, проголосила конкурс на такий знак (лоґо), який можна б вживати при різних нагодах.

В конкурсі можуть взяти участь усі мистці українського походження. Реченець присилки — 15-го березня. Перша нагорода 200 дол., друга 100, третя 50. Члени жюрі: мистець Михайло Дмитренко, мґр Володимир Баран та інж. Богдан Неганів. По ближчі інформації можна звертатися: Юрій Крусь, тел. (313) 893-8193. Перша нагорода буде поміщена на обкладинці каталогу виставки, присвяченої тематиці Чорнобиля, дві другі будуть в самому каталозі.

Образотворча виставка, запропонована рік тому, після виставки, яку мали мистці терену Дітройту і околиць, у „Скераб" клюбі і яка зацікавила ширше коло любителів мистецтва так американського, як і українського, виявила і об'єднала більше число мистців, які болідють долею України, а зокрема наслідками чорнобильської катастрофи. Виставка відбуватиметься в „Скераб" клюбі, в днях від 21-го квітня по 5-те травня. До участи у виставці запрошені і мистці з України. Слід зазначити, що Дирекція „Скерб" клюбу розішле певну скількість каталогів до бібліотек, музеїв та архівів, в яких вони залишаться історичною документацією цієї ювілейної виставки.

Сумна п'ята річниця, але промовчувати її не можна, хочби лишень для того, щоб перестерегти людство перед подібними катаклізмами. Україна потребує помочі. Мистці на поселеннях влаштуванням заповідженої виставки докажуть свою морально здорову поставу і турботу за долю свого народу. Є намір перевезти цю виставку в Україну.

За точнішими інформаціями можна звертатися до голови АДУК, Дзвінки Никорак-Гайди, тел. упродовж дня (313) 356-5510, вечорами— (313) 268-3927 та Chaika Gallery, 26499 Ryan Warren, Mich. 48091.

М. Л. К.

Відбулися...

(Закінчення зі стор. 1)

ніх земель України обрано тільки одного представника.

У вислідi оживленої дискусії, рішено для добра справи зайняти тимчасово вичікуюче становище і дати змогу обраній Управі ККДУ виявити себе.

Із звітів Президії УАКР: вислано листи до Верховної Ради України на адресу голови Народної Ради, депутата Верховної Ради України Ігора Р. Юхновського з привітом з нагоди проголошення України суверенною державою, до Патріярха УАПЦеркви Мстислава з нагоди вибору і інтронізації на патріярший престол і до Верховної Ради України на руки голови Леоніда Кравчука у справі Степана Хмари. Представники УАКР брали участь у підготові листів до президента Буша разом із представниками УККА і Конференції Безсторонніх Організацій у зв'язку із заплянованою поїздкою до Москви з проханням підтримати самостійницькі змагання України і всіх республік СССР в часі розмови і нарад з президентом М. Ґорбачовим і другого листа з проханням засудити криваві розправи в Литві і інших країнах Прибалтики та запобігти таким жахливим подіям на майбутнє.

Фінансові зобов'язання до СКВУ в сумі 72,500 дол. вповні вирівняні за 1990 рік. Розіслано звернення до членів і громадян заклик у справі збірки на УГФонд 1991 року на СКВУ і на Фонд Відродження України — УНС. Зредаґовано „Бюлетень Екзекутиви ч. 4/25/ за четвертий квартал 1990 року. Рішено збільшити тираж „Бюлетеня" і висилати теж на індивідуальні адреси, там де нема відділів.

Представники УАКРади займалися і брали участь у підготові бенкету для відзначення 25-ліття Українського Історичного Товариства.

Звітували присутні члени Екзекутиви, а рівночасно голови відділів УАКРади: Л. Царик з Баффало, Зенон Василькевич з Дітройту, Ігор Ґавдяк з Вашінґтону, А. Фалько з Бриджпорту, Конн., і М. Нич з Філядельфії.

За стяжки з нагоди 2-го З'їзду Руху у Києві вплинуло до каси понад 5,000 дол. Досі ще не розрахувалися відділи в Чикаґо і Балтиморі. Дуже добре вив'язалися відділи в Рочестері і Ню Йорку.

29-го грудня 1990 року відбулася зустріч з учнями середньої школи Києва, яких запросила УАКРада. Їх вітав Роман Данилюк, який запросив на цю зустріч теж голову Міської Ради Василя Шпіцера з дружиною Наталією, що в тому часі перебували в УНДомі.

Запропоновано, щоби відділи організували панелі для проведення дискусії над проявами еміґраційного екстремізму серед українців в діяспорі та експорту цього екстремізму в Україну.

Відносно намічення пляну праці на 1991 рік була думка що управи відділів повинні також приймати участь у плянуванні і тому рішено звернутися до управ відділів у цій справі.

Встановлено дату засідання Крайової Ради УАКР на 23-го березня год. 12-та, а перед тим відбути засідання Екзекутиви о год. 9:30.

Представники УАКР візьмуть участь в нарадах і сесії Секретаріяту СКВУ в Торонто, Канада 15 і 16-го лютого ц.р.

М. Сук...

(Закінчення зі стор. 1)

граю „місячну" сонату Бетовена, Белі Бартока твір п.з. „У просторі" і три композиції Ліста.

Ми оглядаємо програмку на цей концерт, де цитується щоденник із Фінляндії із серпня 1990 року: „Сьогодні композитор Ліст розпачливо потребує такої інтерпретації, як М. Сука тому, що він вміє перетворити віртуозну гру у поезію думки", — пише рецензент. Читаючи це і згадуючи ще так недавній концерт О. Криси, в якому грав і наш гість, нам насувається чергове питання, а саме, що відповідає краще піяністові, клясична музика чи сучасна?

— Знаєте, є тепер дуже цікаві нові твори, які аж хочеться експериментувати, а трапляється, що дружба із сучасними композиторами зобов'язує етично щоб представити публіці їхні нові твори.

— А чи не думаєте може, що після цих довгих років застою в СССР ви тепер часом здоганяєте те, що на Заході вже давно відбулося і перейшло?

— Безумовно в дечому воно і так. Не забувайте, що у нас була трагічна ситуація. Два покоління музик не чули модерної музики, відрізані зовсім від Заходу, і тепер ми мусимо наздоганяти чимскоріш втрачене. Але наші сучасні композитори визнані вже і західнім світом, а нашим завданням є вміло інтерпретувати їхню музику.

— Чи можете розповісти як на тому тлі відбувалася ваша музична кар'єра, яка звичайно, як усіх музик, мусіла силою обставин провадити через Москву.

— Так воно у нас було і хто хотів і мав шансу вибитися понад пересічність мусів це робити через музичну консерваторію в Москві. Але передумовою кожної музичної кар'єри був таки успіх у одному з численних музичних світових конкурсів. Так і у мене, коли я після закінчення консерваторії ім. П. Чайковського переїхав вдосконалювати гру у московській консерваторії, яку закінчив 1968 року, а аспірантуру в 1972 році. Тоді двері до кар'єри піяністів відкрив мені міжнародній конкурс Ліста і Бартока в Будапешті в 1971 році, на якому я здобув місце першу на. А далі вже пішли запрошення на концерти в цілій Східній Европі, відтак праця професора у консерваторії Києва.

— Отже на Заході ви тепер вперше?

— Так, і це завдячую Українському Інститутові Америки, а точніше екзекутивному директорові програми „Музика в Інституті" Ірені Стецурі та музичному директорові, композиторові Віркові Балеєві. Взагалі мушу сказати, що щирість, з якою заклопоталися мною та моєю ріднею тут в ЗСА — справді зворушлива. Тепер я тут на довший час, резидент із можливістю давати концерти та здобувати собі ім'я у чужинецькому світі.

— А як ваші пляни після дебюту в Карнеґі Голл?

— Їх у мене багато. Вже незабаром, бо у квітні, буду грати у Львові з оркестрою під диригентурою Вірка Балея на закінчення фестивалю присвяченого діяспорі, що його організує наш відомий композитор Микола Скорик. Цей концерт буде повторений також в Ужгороді. А відтак весною буду навчати в „мастер клясі" в Українському Інституті Америки разом із іншими нашими музиками — Олегом Крисою, Олександром Слободяником, Марією Чайковською та іншими. Також із О. Крисою маю осінню заплянувані концерти на Фльориді та в Алабамі, а літом беру участь у музичних фестивалях в ЗСА і, розуміється, в уже добре відомому українському музичному фестивалі в Гантері.

— Як бачимо, ви, здається, радо граєте із О. Крисою — чи не так воно?

— Справді ми часто маємо спільні виступи і вміємо дуже гарно співпрацювати. Вам же відомо, що ми награли на платівки всі сонати Бетовена — і ви про це писали в розмові із О.Крисою.

— Читаємо критики з ваших численних концертів в СССР, Юґославії, Польщі, Чехо-Словаччині, Мадярщині, Румунії — всі вони незвичайно прихильні та описують ваш великий талант. А скажіть, який із усіх цих виступів залишив вам найбільш незабутнє враження?

М. Сук довго надумується, а тоді каже несподівано для нас, що це була єдина досі можливість, яку він мав... один раз диригувати оркестрою.

Впізнати наскрізь людину за короткий час розмови є завжди важко, але виглядає, що впізнати і зрозуміти мистця, байдуже художника чи музику таки найважче. І ми прощаємося з М. Суком з думкою, що за його привітливою та скромною усмішкою ховається ще багато несподіванок.

Ділимося із приятелями, знайомими і цілим українським громадянством тут і на Україні сумною вісткою, що 15-го лютого 1991 р. відійшла у вічність заосмотрена Найсвятішими Тайнами

наша найдорожча

СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

Наталія Лопатинська

колишня учителька народних шкіл на Україні, членка і довголітня голова Союзу Українок 10-го Відділу у Філядельфії, довголітня членка Марійської Дружини, УККА, а також Союзу Українок на рідних землях, „Бесіди" і Пласту в Европі.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 22-го лютого о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Flannigan при 22-ій і Green вулицях у Філядельфії, Па.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА у суботу, 23-го лютого год. 10-ій ранку у церкві св. Миколая при 24-ій і Poplar вул., а відтак тлінні останки будуть перевезені на цвинтар Пречистої Діви Марії у Fax Chase, Pa.

Опечалені горем:

брати —
о. РОМАН ЛОПАТИНСЬКИЙ з родиною і внуками на Україні
АНДРІЙ ЛОПАТИНСЬКИЙ з дружиною ТУСЕЮ
сестра — МИРОСЛАВА ПАЛЕВИЧ з мужем ЮЛІЯНОМ і дочками БОГДАННОЮ І ІРКОЮ
сестрінки — ХРИСТИНА І МАРТА ОЗАРКІВ
братова — АННА ЛОПАТИНСЬКА

Цікаве з життя...

(Закінчення зі стор. 2)

хворобу, тож потребував Лесиної опіки і допомоги. Їхнє вінчання відбулося у 1907 році. Ось що писала Леся: „Я взяла влітку шлюб з Климентом Квіткою для того, щоб ніхто не противився нашим плянам взаємодопомоги та спільного життя. Ми вже стільки лиха пережили й перебороли, що надалі не можемо собі уявити життя нарізно. Настрій у мене настільки добрий, що навіть в ітервалах пишу драматичні поеми, що означає, що все в порядку... Я ні на один день не зважилася б покинути Кльоню, я не люблю навіть, як він іде куди хоч на годину без мене, бо мені все здається, що йому ще може трапитися лихо".

Але Лесиному щастю ставила перешкоди Квітчина „мати", його „прийомна" мати, що невідступно жила при Климентові, постійно вимагаючи більше і більше грошей від Лесі. Відношення цього родинного трикутника лягли в основу диво-п'єси Лесіної „Лісова пісні".

Отакою була в своєму „приватному житті" велика і славна дочка українського народу — Леся Укаїнка.

Редактором „Хронології життя і творчости Лесі Українки" був проф. Петро Одарченко, а обкладину виконав для книги маляр і графік Петро Холодний (молодший).

З великим жалем і сумом ділимося з членством Українського Націоналістичного Руху, системою Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій та всією українською спільнотою, що дня 11-го лютого 1991 р. в Ню Йорку, ЗСА, відійшов у вічність на 93-му році життя

сл. п. д-р

Володимир Михайлів

провідний і визначний політичний і громадський діяч, учасник визвольної боротьби за українську державність, учасник Листопадового зриву у Львові, старшина УГА в бригаді ген. Кравса, член УВО, відтак ОУН, член Проводу Українських Націоналістів, член УНРади, довголітній генеральний секретар ЦУ ОДВУ, а згодом Світової Координаційної Ради ІСНО, впродовж 25 років голова Крайової Управи Українського Визвольного Фонду, делеґат до КУППО, УАКРади, СКВУ, член сеньйорату Пласту та багатьох інших організацій і установ.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 15-го лютого ц.р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині покійного висловлюємо наші найглибші співчуття.

Світова Координаційна Рада ІСНО

Ділимося сумною вісткою, що 27-го грудня 1990 р. упокоївся в Бозі на 82-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

РОМАН ОЛІЙНИК

нар. у Львові.

ПОХОРОНЕНО 31-го грудня 1990 р. з церкви св. Юрія Побідоносця на кладовищі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада.

Про молитви за спокій душі покійного просять:

дружина — МАГДАЛИНА
син — БОГДАН з дружиною ОРИСЕЮ
донька — ІРЕНА з мужем ІГОРЕМ
донька — НАДІЯ з мужем ЮРІЄМ
син — ЮРІЙ з дружиною ЄЛИСАВЕТОЮ
внуки — НАТАЛКА, МАРКО, СОФІЙКА, АНДРІЙ, РОМАН, БОРИС, АДРІЯН, ВАДИМ, МАРКО, ТАРАС, КАТЕРИНА, АНДРЕЯ
троє правнуків
родина в Україні
родина в Канаді
родина в ЗСА
родина в Мехіко

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями, що дня 18-го грудня 1990 р. по тяжкій недузі відійшов у вічність в Ньюарку, Н. Дж. на 76-му році життя

наш дорогий

ТАТО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ІВАН БОГДАН СЛОБОДЯН

Народився 1-го лютого 1914 року в селі Вербиця, повіт Бібрка, Україна. Був політичним діячем та головою організації політичних в'язнів, головою управи таборів Корнберґу та інших в Німеччині.

Залишив у смутку:

дочку — МАРІЮ СЛОБОДЯН-ОЛЬШАНСЬКУ з мужем СТЕПАНОМ, чотирьох внуків і п'ять правнучок в Україні
дочки — ДАНУ, ІРКУ СЛОБОДЯН в Ню Йорку
сина — БОГДАНА ЛЮБОМИРА СЛОБОДЯНА в Україні
сестру — СОНЮ СЛОБОДЯН-МИКИТКУ в Маямі, Фльорида
та ближчу і дальшу родину

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися: ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го грудня 1990 р. в похоронному заведенні Ґовен Фюнерал Гом в Ню Бранзвіку, Н. Дж. ПОХОРОН відбувся в суботу, 22-го грудня 1990 р. в українській католицькій церкві Рісдва Пречистої Діви Марії в Ню Бранзвіку о год. 9:30 ранку, яку відправив о. Павло Лабінський, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

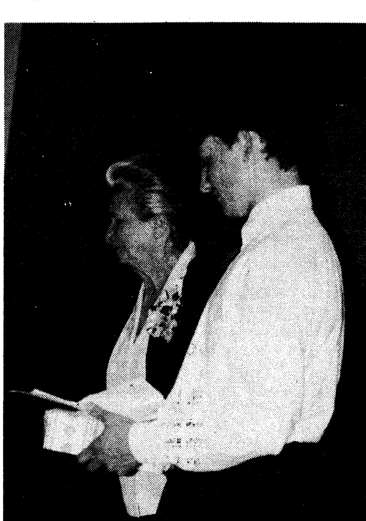
Щиро дякуємо о. П. Лабінському за відправу похоронів та родині і приятелям, що прийшли і не опустили нас в такому глибокому смутку.

РОДИНА

Перший стипендіят нової стипендії

Багатьом з нас здається, що канадська провінція Саскачеван далеко — наче за семи горами й семи ріками, в розмовах та в українській пресі не знайдете про неї багато мови. Якось і в центрі тієї провінції — місті „сімох мостів" Саскатуні — ніби й немає українського життя, хоч там осідок двох наших епархій, інститутів Петра Могили та Митр. Шептицького, двох поважних музеїв та ряду наших організацій, мистців і професіоналістів. Ніхто не робив точної статистики, але відомо, що у провінції Саскачеван найбільший відсоток українців говорить рідною мовою (57%) та що й у місті Саскатуні нас більш як 12% (з кількістю 140,000 населення), отже й не дивно, що у Саскатунському університеті — близько 40 українців-професорів та викладачів та що саме з цієї провінції мали українці своїх сенаторів, своїх провінційних губернаторів Ст. Воробця, С. Федорука та свого земляка та становищі ген. губернатора Канади, Р. Гнатишина.

Гурт українських діячів всеканадського формату у Саскатуні невеликий, але його „Видно і чути": о. Володимир Івашко, що є парохом катедри св. Юрія, пластовим діячем та організатором-будівничим оселі „Комарик" з репрезентативною дерев'яною церквою, Анна Марія Ковч-Баран з світлим доробком на найвищих становищах в СУЖЕРО й у Лізі Українського Католицького Жіноцтва, яка має добре перо й редакційне завзяття (попри свої статті і публікації м. ін. теж редактор історичної книги-альбому „Українські католицькі церкви Саскачевану"), муравлиної працьовитости мистець Теодор Баран, що його творчість знайдете в близько 50-ти українських церквах Канади

Анна Марія Баран передає стипендію Маркові Жеребецькому.

(розмалювання, іконостаси, запрестольні й намісні ікони), з цілого сузір'я видатних купців: насамперед д-р Ст. Держко з головством у системі УНО саскачеванської провінції та Ст. Кузьма — колишній голова КУК, диригент і діяч ЛВУ — до речі, оба — власники великих торговельних фірм. Згадані далеко не охоплюють української еліти м. Саскачевану, бо, наприклад, є тут чимало вчителів-українців з окремим Товариством Вчителів Української Мови Саскачевану та інші цікаві постаті і організації.

Ясно, що й у Саскатуні час від часу маємо почини й імпрези, які варті уваги всієї української спільноти та які ще і ще раз засвідчують про найкращі прикмети української людини. До них хочемо оце дописати черговий такий позитив — новостворену в Саскатуні стипендію та першого її стипендіята.

Отже, знову до Товариства Вчителів Української Мови Саскачевану. При ньому Анна Марія Баран створила з невеличких прибутків з продажі книги-альбому „Українські католицькі церкви Саскачевану" окремий фонд, що зветься „Українська стипендія Анни Марії Ковч-Баран", при чому прізвище „Ковч", офіційно закріплене в назві, має окремо віддати шану о. Омелянові Ковчеві, батькові фундаторки і священикові, який за свою стійкість у вірі був замучений в німецькому концтаборі Майданек. Фундацію мають доповнювати дальші прибутки з продажі книжки та добровільні пожертви громадян; кожного року має дістати таку стипендію один з найкращих учнів 9-ої кляси української мови, що водночас буде активний в інших ділянках українського життя. Висота стипендії — 250 дол., завідує нею Товариство Вчителів Української Мови Саскачевану. Її перша виплата та передача мала початись в кінці шкільного року 1990.

Стипендія Анни Марії Ковч-Баран почала свою дію на 24-ій річній конференції Вчителів Української Мови Саскачевану 2-го листопада 1990 р., коли Фундатор стипендії Анна Марія Баран передала її у присутності учителів, учнів та активних громадян першому стипендіятові, 15-літньому Маркові Жеребецькому. На нього одноголосно погодилися всі, що вирішували призначення стипендії. Варто познайомитися з цим першим та, як виходить, безконкуренційним на неї кандидатом.

Хоч молодий роками, Марко Жеребецький може бути зразком для своїх однолітків та однолклясників. Від 4-го року життя, як написав він сам у своїй біографії, він колишній учень двомовної, з повним українським навчанням, школи св. Ґоретті і тепер середньої школи ім. Е. Фігана. Марко — кращий пластун з Саскатуну, а що в цьому місті немає Пластової Станиці, п'ять разів бував уліті на таборі „Комарик" та в 1987—89 рр, завдяки батькам, брав участь у пластових таборах у Вінніпезі, Едмонтоні і Торонто. Крім Пласту Марко музикує: 6 літ грає на фортепіяні, рік вишколювався на бандурі, 10 літ відвідує школу народних танців і якраз вступив до відомого саскатунського ансамблю „Євшан", любить ходити з колядою, декламує на національних святах, радіє, коли його заставляють піднести прапор на щоглі перед ратушею Саскатуну в дні державности, любить відвідувати доповіді (зокрема з історії України) та сценічні вистави. Разом з батьками і братом Андрієм ходить до катедри св. Юрія і навіть інколи читає в ній Апостола, а в хаті батьків — Юрія та Ярослави Жеребецьких (батько-консультант провінційного уряду у справах багатокультурности) інших свят, крім українських, немає. Як на першого стипендіята нової фундації, мабуть, доволі.

Анна Марія Баран, що з усміхом та теплим поцілунком передала першу 250-долярову стипендію та книжковий дарунок Маркові Жеребецькому, матиме, хочемо вірити, таку щасливу руку, яку й мала при спершу майже безнадійній мрії видати книжку церков Саскачевану.

Марко почав свій юнацький шлях добре і напевно наша спільнота ще не раз почує про його нові успіхи.

Анатоль Курдидик

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 6.

В пам'ять П. Мороза, Денніспорт, Мас.	50.00
В. Семенина, Гемптон	40.00
М. Баран, Претсбурґ	15.00
А. Клюфас, Ісліґтон	15.00
П. Кучкуда, Брик Тавн	15.00
І. Мірецький, Торонто	15.00
В. Базюк, Бруксайд	10.00
І. Блага, Рочестер	10.00
Л. Брикович, Монтреаль	10.00
Ю. Валчук, Анендейл	10.00
С. Волянський, Редінґ	10.00
І. Гнатів, Йонкерс	10.00
Ю. Гончаренко, Клифсайд Парк	10.00
Е. Гречило, Лонґ Айленд Сіті	10.00
В. Гуляк, Етобіко	10.00
С. Долгий, Парма	10.00
І. Дороховський, Монтреаль	10.00
В. Дучинський, Клівленд	10.00
І. Кінтер, Торонто	10.00
М. Ковалевський, Австин	10.00
Т. Коваль, Вебстер	10.00
Р. Лесів, Ст. Луїс	10.00
Т. Мельничук, Філядельфія	10.00
С. Микитюк, Монтреаль	10.00
С. Олексів, Кергоксон	10.00
М. Прокопенко, Джерзі Сіті	10.00
Б. Радловський, Елмвуд	10.00
С. Салдан, Найлс	10.00
І. Сідельник, Ніяґара Фоллс	10.00
П. Семенюк, Мейплвуд	10.00
Л. Сенежко, Чикаґо	10.00
В. Сетенко, Ен Арбор	10.00
Б. Стефанів, Стоні Плейн	10.00
Н. Угера, Даймонд Пойнт	10.00
С. Чучук, Чикаґо	10.00
Д. Шостак, Едмонтон	10.00
Р. Байлак, Ричмонд Гил	5.00
І. Борисенко,, Пеорія	5.00
О. Ворониць, Парма	5.00
М. Гавущик, Порт Байрон	5.00
Д. Галушка, Стафвил	5.00
С. Гусар, Рочестер	5.00
С. Гуцуляк, Едисон	5.00
П. Дацків, Ґримсбі	5.00
А. Дететро, Чикаґо	5.00
Б. Дзюбінський, Еванстон	5.00
М. Єнджейовський, Едмонтон	5.00
В. Загайкевич, Напанок	5.00
І. Іщенко, Луїза	5.00
В. Карий, Джерзі Сіті	5.00
М. Кіс, Сан Бруно	5.00
Р. Ковалів, Лонґ Айленд Сіті	5.00
М. Коваль, Чикаґо	5.00
Ф. Копистянський, Етобіко	5.00
Е. Кульчицька, Ляшін	5.00
д-р Р. Кучар, Гейс	5.00
Р. Матвіїв, Асторія	5.00
Е. Майбо, Ірвінґтон	5.00
В. Мельничин, Норт Порт	5.00
П. Німилович, Стактон	5.00
Г. Омельченко, Редфорд	5.00
П. Остапчук, Віліямсвил	5.00
М. Панченко, Осинінґ	5.00
І. Прокопович, Калабасас	5.00
Б. Савин, Чикаґо	5.00
В. Савка, Гетфілд	5.00
Й. Серафин, Джексонвил Гайтс	5.00
Г. Слинко--Шевчук, Лівінґстон	5.00
д-р Т. Соболь, Кісвил	5.00
Х. Сушко, Вестон	5.00
Я. Пенюх, Бруклин	5.00
К. Терентюк, Клівленд	5.00
М. Токар, Сиракюз	5.00
І. Цибрівський, Лувівил	5.00
В. Цинайко, Юніон	5.00
Е. Чимчак, Монтреаль	5.00
Н. Хойнацька, Овк Форест	5.00
І. Шавалюк, Дітройт	5.00
П. Шандрук, Філядельфія	5.00
В. Яворський, Нортпорт	5.00
В. Яґла, Гетборо	5.00
А. Ярош, Чикаґо	5.00
А. Попик, Пойнт Плезент	3.00
К. Терлецька, Ню Йорк	3.00
Б. Гаврилюк, Монтреаль	2.00
Н. Кліш, Філядельфія	2.00
Ю. Кравець, Риджвуд	2.00
І. Лавринюк, Кембридж	2.00
Б. Мацук, Берлін	2.00
М. Медюх, Тамс Ривер	2.00
В. Палійчук, Норт Роялтон	2.00
І. Плис, Трентон	2.00
Т. Ракочий, Олбані	2.00
І. Тромса-Турчак, Трамбул	2.00
К. Фіс, Торонто	2.00
В. Чуміловський, Скенектеді	2.00
Т. Шестак, Питсбурґ	2.00
д-р М. Якимечко, Едмонтон	2.00
І. Яринюк, Медисон Гайтс	2.00
В. Ящун, Пітсбурґ	2.00

• ПРАЦЯ •

● НА ПРОДАЖ ●

● РОЗШУКИ ●

Дві сестри з міста Горохів, Волинська область пошукують брата **АНДРІЯ БОЯРКЕВИЧА** який був біля Берліна в 1945 році. Хто знав би про нього або він сам прошу писати на адресу:

Denys Fastyn

14 Doddington Dr.

Etobicoke, Ont., Canada M8Y 1S4

Василь Громик пошукує кузинів **МИХАЙЛА І ЯДВИГУ КУБАЙ** їх батько **Іван Кубай,** дідо **Андрій** жили у Великій Луці, Польща. Батько їх був забитий в автовій катастрофі. Хто знав би про них або він сам прошу писати на:

William Hromyk

44 S. Main St., Apt. 6E

Lodi, N.J. 07644

● ДО ВИНАЙМУ ●

● РІЗНЕ ●

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

МИКОЛА СОРОКА, член УНС Відд. 402-го ім. Т. Шевченка в Торонто, Онт. помер 12-го жовтня 1990 року на 66-му році життя. Нар. 23-го травня 1925 року в селі Воля Міхова, Зах. Україна. Членом УНС став 1963 року. Залишив у смутку дружину Анну і дітей Адріяну і Романа. Похорон відбувся 15-го жовтня 1990 року на цвинтарі св. Володимира в Оквіл (Торонто), Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Буревій, секр.

ІВАН ВОРОБЕЦЬ, член УНС Відд. 321-го ім. свв. Петра і Павла у Феніксвілл, Па., помер 5-го листопада 1990 року на 78-му році життя. Нар. 10-го березня 1912 року в Кемден Кавнті, Н.Дж. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку внуків і правнуків. Похорон відбувся 8-го листопада 1990 року на українському цвинтарі свв. Петра і Павла в Феніксвілл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ЛЕЩИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 317-го Т-ва „Запорозька Січ" в Сиракюзах, Н.Й. помер 20-го жовтня 1990 року на 78-му році життя. Нар. в Галичині — Україна. Членом УНС став 1942 року. Залишив у смутку дружину та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Сиракюзах, Н.Й.

Вічна Йй Пам'ять!

Микола Велич, секр.

●FUNERAL DIRECTORS●